

ENONKOSKEN KUNTA
TALOUSARVIO 2026
TALOUSSUUNNITELMA 2027–2028



SISÄLLYSLUETTELO

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	1
2. YLEINEN TALOUDEN JA ALUEIDEN KEHITYS	2
2.1. KANSANTALouden KEHITYS	2
2.2. KUNTATALouden KEHITYS.....	3
2.3. ETELÄ-SAVON MAAKUNNAN KEHITYSNÄKYMÄT	3
2.4. SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON PALVELUJEN TULEVAISUUS.....	4
2.5. ENONKOSKEN KUNNAN VÄESTÖTIETOJA JA TALOUDELLINEN TILANNE	5
2.6. VUODEN 2026 TALOUSARVIOESITYKSEN LÄHTÖKOHTIA.....	7
2.7. KÄYTTÖTALOUS (ULKONINEN)	11
2.8. ENONKOSKEN KUNNAN INVESTOINNIT VUODELLE 2026	11
2.9. TULOJAKAUMA 2026 (ULKONINEN).....	11
3. KUNNAN KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHTIA	12
3.1. VEROTUS, TAKSAT JA VALTIONOSUUDET	12
3.2. LAINOITUKSET	12
3.3. TULEVAISUUS	12
3.4. SEURANTA.....	12
3.5. RISKIENHALLINTA.....	13
3.6. SITOVUUS.....	14
3.7. YHTEISTOIMINTA	15
4. HENKILÖSTÖ	16
5. ENONKOSKEN KUNNAN KUNTASTRATEGIA 2022-2025.....	18
5.1. KUNTASTRATEGIA JA TOIMEENPANO-OHJELMA	18
5.2. STRATEGIASTA JOHDETUT VALTUUSTOTASON TAVOITTEET VUODELLE 2026.....	21
5.3. KONSERNIYHTEISÖILLE ASETETTAVAT TAVOITTEET VUODELLE 2026	22
6. KÄYTTÖTALOUS	24
6.1. KUNNANHALLITUS.....	24
6.2. KONSERNIHALLINTO.....	25
6.2.1. TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	25
6.2.2. KUNNANHALLITUS.....	26
6.3. SIVISTYSTOIMI	31
6.3.1. SIVISTYSLAUTAKUNTA	31
6.4. TEKNINEN TOIMI	42
6.4.1. TEKNINEN LAUTAKUNTA	42
7. TULOSLASKELMAOSA.....	48
8. INVESTOINTIOSA.....	49
9. RAHOITUSOSA	51
10. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO.....	52



1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Kuntaliitto, MDI ja Sitra ovat julkaisseet syksyllä 2025 yhteisen selvityksen (KL 30.9.2025), jossa em. tahot arvioivat Suomen kuntien ja alueiden nykytilaa sekä tulevaisuutta. Yhteenvedona selvityksestä käy ilmi, että kuntalaiset ja päättäjät arvioivat oman kuntansa tilanteen pääosin hyväksi – 61 % kuntalaisista ja 64 % päättäjistä näkee kunnan pärjäävän hyvin. Yhteisöllisyys ja kiinnittyminen omaan kuntaan ovat yhä vahvoja. Toisaalta niin kuntalaisia kuin luottamushenkilöitä huolestuttavat mm. kuntatalouden kiristyminen, työttömyyden kasvu ja väestönkehityksen heikkeneminen.

Tutkimuksen mukaan kuntapäättäjien mielestä kunnan elinvoima rakentuu ennen kaikkea taloudellisista perusedellytyksistä: kaavoitus, yritys yhteistyö ja asuntopolitiikka nousivat kärkikeinoiksi. Vaikka kuntapäättäjien vastausten kärjessä ovat pääasiassa ”kovia” ja konkreettisia ja elinvoiman tekijöitä, mahtuu joukkoon myös kuntalaisten korostamia, pehmeämpiä, sosiaaliseen kestävyys lukeutuvia asioita kuten yhteisöllisyyden edistäminen ja turvallisuuden lisääminen ja syrjäytymisen ehkäisy.

Suurimmat uhkakuvat liittyvät heikkenevään väestönkehitykseen, kasvavaan työttömyyteen, kuntatalouden kiristymiseen ja kansainvälisiin jännitteisiin, erityisesti Itä-Suomessa. Nämä heijastuvat kuntien kehitysnäkömiin. Toinen olennainen haaste liittyy strategisen näkemyksen puutteeseen tai epätasaisuuteen: vaikka maahanmuutto ja ilmastotyö ovat keskeisiä tulevaisuuden elinvoimatekijöitä, ne jäävät monissa kunnissa liian vähälle huomiolle tai rajautuvat suurten keskusten ilmiöiksi. Lisäksi keskusteluilmapiirin ja päätöksenteon kulttuurin heikkeneminen voi vaikeuttaa yhteisöllisyyden ja osallistumisen rakentamista juuri silloin, kun niitä eniten tarvittaisiin.

Suomalaiset näkevät Kuntalaistutkimuksen mukaan hyvän kotikunnan selvästi tärkeimmiksi elementeiksi turvallisuuden ja hyvän asuinympäristön. Enemmistö painottaa myös hyvän asunnon, perheen ja muiden läheisten sekä luonnonläheisyyden tärkeyttä. Kuntapäättäjien enemmistö arvioi kuntansa parhaimmiksi valttikorteiksi suhteessa muihin kuntiin ennen kaikkea kulttuuri- ja liikuntamahdollisuudet, mutta myös tontti- ja asuntotarjonnan, matkailun ja vapaa-ajan asumisen sekä kunnallisen palvelutarjonnan.

Enonkosken kunnassa kuntalaiset ovat tutkimuksen mukaan pääsääntöisesti tyytyväisiä kunnan tarjoamiin peruspalveluihin. Erityisesti kuntalaiset antavat kiitosta liikuntapalveluista, kirjastosta, perusopetuksesta ja varhaiskasvatuksesta sekä tapahtumatarjonnasta. Kuntalaiset ovat huolissaan hyvinvointialueen tuottamien sosiaali- ja terveydenhuollon lähipalveluista ja palvelujen saatavuudesta.

Enonkosken kunnassa talouden näkökulmasta tulevaisuuden haasteena ovat valtionosuusuudistus, jonka osana myös saaristolakia tullaan uudistamaan sekä väestön väheneminen. Kunnan vahvuutena, veto- ja pitovoimatekijöinä ovat turvallinen asuinympäristö, toimivat peruspalvelut, yhteisöllisyys, yhteinen tekeminen ja ympäröivä luonto. Enonkoskella halutaan katsoa tulevaisuuteen luottavaisena, vaikka maailma ympärillä muuttuisi ja tulevaisuus talouden näkökulmasta on epävarma.

Enonkosken kunta on täällä asuvat kuntalaiset ja asuinympäristö - kunta on elävä yhteisö, jonka identiteetti rakentuu sen asukkaista. Kunnan hallinnon tehtävänä on luoda puitteet, jossa kuntalaiset voivat toimia yhdessä yhteisen hyvän eteen.

Toivotan kaikille kuntalaisille, kunnan henkilöstölle ja täällä vieraileville terveyttä ja turvallista vuotta 2026!

Enonkoski 25.11.2025

Minna Laurio, kunnanjohtaja



2. YLEINEN TALOUDEN JA ALUEIDEN KEHITYS

2.1. Kansantalouden kehitys

Valtiovarainministeriön julkaisema Kuntatalousohjelma vuodelle 2026 (syksy 2025) tuo esille, että Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, ja verotulot kehittyvät tänä vuonna heikosti. Pari vuotta jatkunut heikko työmarkkinasuhdanne ei vielä osoita kohenemisen merkkejä. Vuositasolla työllisiä on hieman viime vuotista vähemmän ja työttömiä selvästi enemmän, noin 9,4 prosenttia työvoimasta. Tuotannon kasvun myötä työllisyysilanteen ennakoidaan kuitenkin kohenevan vuodesta 2026 alkaen.

Heikko suhdannetilanne on välittynyt myös kuntatalouteen vuonna 2025, jonka verotuloennusteita on mädallettu kertymätietojen perusteella vuoden edetessä. Vuosikate supistuu, mutta riittänee kattamaan poistot. Tilikauden tuloksen ennakoidaan olevan niukasti positiivinen, mutta tulosta vahvistaa osin kertaluontoinen satunnainen tuotto, jonka vaikutus ei ulotu tuleviin vuosiin. Toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee -1,1 miljardiin euroon.

Kuntatalouden näkymät pysyvät heikkoina myös vuonna 2026. Keväällä 2025 saavutettu kolmevuotinen palkkasopimus kasvattaa kuntatalouden kustannuksia selvästi. Vuonna 2025 työvoimakustannukset nousevat sopimuskorotusten vuoksi noin 2,8 prosenttia, vuonna 2026 3,2 prosenttia ja vuonna 2027 nousu kiihtyy 3,9 prosenttiin. Tämä kehitys lisää kustannuspaineita palveluvaltaisella kuntasektorilla, jossa henkilöstömenojen osuus on suuri. Kunta-alan palkankorotukset koostuvat perusratkaisun lisäksi palkkausjärjestelmien kehittämisohjelmasta, mikä nostaa alan palkankorotukset yleistä linjaa suuremmaksi. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2026 on 3,5 prosenttia ja vuosille 2027–2029 keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa.

Vaikka verotulojen odotetaan kasvavan reippaasti vuonna 2026 suhdannetilanteen kohentuessa, kuntatalouden tulojen kehitystä hidastavat valtionapuihin kohdennetut vähennykset. Lisäksi sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen ja uudelleenneuvottelut uhkaavat heikentää kuntien saamia vuokratuloja. Tulojen ja menojen epätasapaino syvenee, sillä vuosikatteet eivät riitä kattamaan nettoinvestointeja ja toiminnan ja investointien rahavirta painuu painelaskelmassa -1,4 miljardiin euroon vuonna 2026 ja edelleen -1,5 mrd. euroon vuonna 2027. Epätasapaino helpottuu hieman vuonna 2028, kun hallitusohjelman mukainen indeksijarru peruspalvelujen valtionosuuteen ja sote-uudistuksen määräaikaisten vähennykset koskien vuoden 2023 valtionosuuksia poistuvat. Toiminnan ja investointien rahavirta jää kuitenkin vuonna 2028 noin 1,2 miljardia ja vuonna 2029 1,0 miljardia negatiiviseksi. Negatiiviset toiminnan ja investointien rahavirrat näkyvät kuntatalouden lainakannan kehityksessä, joka uhkaa kasvaa 26,5 mrd. euroon vuonna 2029.

Vuonna 2026 kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan 5,2 prosenttia vuodesta 2025. Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 10,7 mrd. euroa, mikä on noin 600 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2025. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella veropohjan kehitys sekä hallituksen tekemät päätökset. Kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 1,7 mrd. euroa vuonna 2026, mikä on noin 102 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2025. Kiinteistöveron tuotto on noin 2,38 mrd. euroa vuonna 2026, mikä on noin 27 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2025. Vuonna 2024 voimaan tulleen kaivosmineraaliveron tuoton arvioidaan olevan noin 33 milj. euroa vuonna 2026. Tästä kaivosten sijaintikuntien osuus olisi 60 prosenttia eli noin 20 milj. euroa.



2.2. Kuntatalouden kehitys

Kuntatalousohjelmasta vuodelle 2026 käy ilmi, että kuntakonsernien taloustilanne heikkeni vuonna 2024 odotetusti vuodesta 2023, jolloin sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen kertaluonteiset erät vielä vahvistivat taloutta niin kunnissa kuin kuntakonserneissakin. Tosin uudistukseen liittyvät ns. verohännät ulottuivat osin vielä vuodelle 2024. Vuoden 2024 tilanne oli kuitenkin parempi, kuin mitä vuoden takaisessa kuntatalousohjelmassa ennakoitiin.

Kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni noin 830 milj. eurolla noin 5,86 mrd. euroon. Vuosikate riitti kattamaan selvästi poistot, mutta ei kasvaneita nettoinvestointeja. Vuosikate oli negatiivinen yhdeksällä konsernilla, kun edellisvuonna vastaava lukumäärä oli kahdeksan. Näistä kahdeksan oli alle 5 000 asukkaan kuntakonserneja ja yksi hieman yli 10 000 asukkaan kuntakonserni. Asukaskohtaisesti tarkasteluna vahvimmat vuosikatteen olivat aiempien vuosien tapaan suurissa yli 100 000 asukkaan kunnissa.

Tilikauden tulos heikkeni 735 milj. eurolla 1,37 mrd. euroon. Tulokseen vaikuttivat vahvistavasti eräiden kaupunkien merkittävät satunnaiset erät, kuten Mikkelin energiayhtiön myynti sekä Tampereen vesilaitoksen yhtiöittäminen. Sellaisten kuntakonsernien määrä, joilla on negatiivinen tilikauden tulos, kasvoi 52:sta 80:een. Yhteenlaskettu taseen kertynyt ylijäämä kasvoi 1,11 mrd. eurolla 20,81 mrd. euroon. Sellaisten kuntakonsernien määrä, joilla on taseessa kertynyttä alijäämää, kasvoi yhdellä 21:stä 22:een. Alijäämäiset kuntakonsernit olivat pääosin pieniä alle 2 000 asukkaan kuntakonserneja.

Kuntakonsernien toiminnan ja investointien rahavirta heikkeni 1,5 miljardilla eurolla ollen 2 mrd. euroa negatiivinen. Rahavirta oli negatiivinen 128 konsernilla, kun edellisvuonna määrä oli 105. Toiminnan ja investointien rahavirran negatiivisuus merkitsee sitä, että investointeja joudutaan rahoittamaan joko nostamalla lainaa tai käyttämällä kertyneitä rahavaroja. Yhteenlaskettu lainakanta oli 40,66 mrd. euroa. Kasvua vuodesta 2023 vuoteen 2024 oli 1,83 mrd. euroa.

Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 14 vuonna 2024 ja 15 vuonna 2023. Tilikauden tulos oli negatiivinen 84 kunnalla, kun vuonna 2023 määrä oli 55. Heikoimmat vuosikatteen olivat pienillä alle 2 000 asukkaan kunnilla, kun taas heikoimmat tulokset olivat 10 001–20 000 asukkaan kuntakokoryhmässä. Kuitenkin alle 2000 asukkaan kunnissa sekä vuosikate että tulos paranivat vuodesta 2023, kun kaikissa muissa kuntakokoryhmissä ne heikkenivät. Sellaisten kuntien määrä, joilla on taseessa kertynyttä alijäämää, kasvoi 16:sta 18:aan kuntaan.

Kuntalain mukainen erityisen heikon taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely eli niin sanottu kriisikuntamenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää kuntalaissa säädetyssä määräajassa. Valtiovarainministeriö on vuoden 2024 tilinpäätöstietojen perusteella päättänyt käynnistää arviointimenettelyn Ähtärin kaupungissa sekä Multian ja Virolahden kunnissa.

2.3. Etelä-Savon maakunnan kehitysnäkymät

Etelä-Savon maakuntaliiton talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2028 (Maakuntahallitus 13.10.2025 § 136) maakuntajohtaja tuo esille, että Etelä-Savo on monessa kokoaan suurempi: metsien ja vesistöjen pinta-alassa Suomen suurin, yrittäjien määrässä työllisistä toiseksi suurin. Kausiasukkaissa Etelä-Savon maakunta on väkilukuun suhteutettuna Suomen ykkösiä. Maakunta on yrittäjien ja luonnonvarojen näkökulmasta voimakas maakunta ja lisäksi maakunnasta löytyy ratkaisuja kokonaisturvallisuuden, huoltovarmuuden sekä eri sektoreiden omavaraisuuden, ruoantuotannosta energiatuotantoon, laajamittaiseen hyödyntämiseen. Kaikkia niitä ratkaisuja, joita Suomi ja Eurooppa etsivät.

Suomi on historiallisesti haastavassa tilanteessa mitä tulee kasvuun ja työllisyyteen. Etelä-Savossa suhdannenäkymät ovat maan keskiarvoa valoisammat ja vaikka työllisyystilanne on äärimmäisen vaikea, maakunnan alueen työttömyys on Suomea ja ympäröiviä maakuntia alhaisempi. Maakunta on risteyskohdassa, jossa



tarvitaan pitkään suunniteltuja erityistoimia käytäntöön osana Itäisen Suomen kasvun varmistamista. Maakunnassa tarvitaan uskoa ja arvoa Etelä-Savon kaltaisiin maakuntiin ja maakunta odottaa sitä sekä julkiselta, että yksityiseltä sektorilta. Maakunnassa tehdään ja etsitään elinvoimatekoja kaikilla sektoreilla, maakuntaliitto pyrkii osaltaan vaikuttamaan Suomen politiikka-aloihin ja eurooppalaiseen koheesio- ja ulkoraja-aluepolitiikkaan, jotta yhä useampi toimija, niin asukas, kausiasukas kuin yritysikin voi sijoittua erinomaisen elämänlaadun maakuntaan.

Vuonna 2026 aluekehitystyön painopisteenä on uuden maakuntaohjelman jalkauttaminen vuosille 2026–2029 ja Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n ohjelmakauden toteuttaminen. EU-rahoitusta suunnataan maakuntaohjelman painopisteisiin, jota kautta vahvistetaan maakunnan elinvoimaa. Erityistä huomiota kiinnitetään myönnetyn rahoituksen vaikuttavuuteen. Lisäksi huolehditaan rahoituspäätösten valmistelun sujuvuudesta sekä rahoitettujen hankkeiden valvonnasta ja maksatuksesta. Vuonna 2026 aloitetaan kansallinen valmistautuminen seuraavaan ohjelmakauteen 2028–2034, joka jo esitysvaiheessa sisältää muutoksia aikaisempaan verrattuna. Etelä-Savo pyrkii osaltaan valvomaan Itä- ja Pohjois-Suomen EU-rahoituksen saantoa tulevalle ohjelmakaudella ja vastaa Itä-Suomen kolmen maakunnan yhteisten rakennerahastoasioiden koordinoinnista puheenjohtajana 2026. Uusista eurooppalaisista, kilpailluista rahoituksista voidaan saada mahdollisuuksia maakunnan kehittämiseksi koheesio-ohjelmien rinnalla.

Maakuntaliiton edunvalvontatyö perustuu ajankohtaiseen tilannekuvaan ja suunnitelmallisuuteen sekä jatkuvaan vuoropuheluun maakunnan keskeisten sidosryhmien kanssa. Teemat ovat ylivuotisesti liittyneet saavutettavuuteen, osaamisen, TKI-toiminnan ja oppilaitosten turvaamiseen, valtionosuuksien ja saaristolisien tulevaisuuteen sekä matkailun, monipaikkaisuuden ja yleisesti elinvoiman edistämiseen. Vaikuttavuutta edunvalvonnalle saadaan tiiviistä yhteistyöstä Itäisen Suomen maakuntien ja Itä- ja Pohjois-Suomen suuralueen maakuntien kanssa alueita yhdistävissä tavoitteissa, kansallisesti ja kansainvälisesti. Etelä-Savo on Itä-Suomen neuvottelukunnan viiden maakunnan puheenjohtaja vuonna 2026.

2.4. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tulevaisuus

Sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelujen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 alkaen kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut rahoitetaan pääosin valtion rahoituksella. Uudistuksessa valtion osuutta verotuloista nostettiin ja kuntien verotuloja, verotulomenetysten korvauksia sekä valtionosuuksia vähennettiin siirtymävaiheessa koko maan tasolla palvelujen järjestämisestä aiheutuneita menoja vastaavasti. Kuntien ja muiden kuntayhtymien järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyivät hyvinvointialueen hallintaan.

Hyvinvointialueiden rahoituksen riittämättömyys oli tiedossa jo vuonna 2022, kun hyvinvointialueita alettiin rakentamaan. Hyvinvointialueiden rahoitus vuodelle 2026 on koko maan tasolla yhteensä noin 27,1 miljardia euroa. Tämä vastaa valtion vuoden 2026 talousarvioesityksen mukaista tasoa. Rahoitus kasvaa vuoden 2025 rahoitukseen verrattuna noin 890 miljoonaa euroa.

Rahoituksessa on huomioitu hyvinvointialueindeksin korotus, palvelutarpeen kasvu, tehtävälainsäädännön muutokset ja jälkikätestarkistus.

Koko maan rahoituksen taso on tarkistettu rahoituslain mukaisella palvelutarpeen kasvulla, joka korottaa rahoitusta noin 250 miljoonaa euroa. Rahoitus on lisäksi korotettu valtiovarainministeriön syksyn 2025 enusteen mukaisella hyvinvointialueindeksillä, joka on 3,25 prosenttia vuodelle 2026. Tämä korottaa rahoitusta noin 860 miljoonaa euroa.



Hyvinvointialueiden rahoituksen taso tarkistetaan kahden vuoden viiveellä vastaamaan koko maan tasolla toteutuneita kustannuksia. Hyvinvointialueiden vuoden 2024 tilinpäätöstietojen mukainen tulos (–1,1 miljardia euroa) on parantunut vuodesta 2023. Näin ollen vuonna 2026 rahoitukseen sisältyvää jälkikäteistarkistusta vähennetään noin 200 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 rahoitukseen sisältyy jälkikäteistarkistusta yhteensä noin 1,3 miljardia euroa.

Etelä-Savon hyvinvointialue sopeuttaa talousarviossaan 2026 menojaan ja toimintojaan 25 miljoonalla eurolla. Vuoden 2025 toimintamenot ovat ennusteen mukaan noin 914 miljoonaa euroa, niin talousarvioesityksessä vuodelle 2026 ne putoavat noin 901,1 miljoonaan. Eloisa sopeuttaa menojaan voimakkaasti valtiolta tulevaan rahoitukseen. Eloisa on tuonut julkisuudessa esille, että vuoden 2026 osalta tarkoitus on aloittaa kertyneiden alijäämien kattaminen ja näin välttää valtion arviointimenettely. Vuoden 2026 osalta tässä vaiheessa talousarvio tavoittelee noin 10 miljoonan euron ylijäämää. Eloisa on tuonut esille, että hyvinvointialue on pitänyt menojen kasvun alle kahdessa prosentissa, kun valtakunnallinen keskiarvo on yli kolmen prosentin. Menojen hillinnässä Eloisa kuuluu parhaiden alueiden joukkoon. Rahoitusjärjestelmä on haasteellinen, koska alue menettää väestöön, mutta palvelutarve säilyy korkealla tasolla.

2.5. Enonkosken kunnan väestötietoja ja taloudellinen tilanne

Enonkosken kunnan väestömäärä on vähentynyt 165 henkilöllä vuosien 2016–2024 välillä. Syyskuussa 2025 väestömäärä Enonkoskella oli 1 276 henkilöä. Väestöryhmien osuudessa nähdään kehitys väestön vanhene-
misestä; ikääntyneiden osuus kasvaa ja nuorempien ikäryhmien vähenee.

VÄESTÖJAKAUMA

Vuosi	Aukkaita	Alle 15-vuotiaita	15–64-vuotiaita	Yli 64-vuotiaita
2016	1 453	179	758	516
2017	1 416	172	716	528
2018	1 405	167	706	532
2019	1 361	156	690	515
2020	1 369	158	684	527
2021	1 362	165	665	532
2022	1 341	174	649	528
2023	1 320	164	637	519
2024	1 288	157	613	518

IKÄJAKAUMA

Vuosi	Alle 15-vuotiaita	15–64-vuotiaita	Yli 64-vuotiaita
2016	12,3 %	52,2 %	35,5 %
2017	12,1 %	50,6 %	37,3 %
2018	11,9 %	50,2 %	37,9 %
2019	11,5 %	50,7 %	37,8 %
2020	11,5 %	50,0 %	38,5 %
2021	12,1 %	48,8 %	39,1 %
2022	13,0 %	48,4 %	39,4 %
2023	12,4 %	48,3 %	39,3 %
2024	12,2 %	47,6 %	40,2 %



Yksi ikäpolitiikan käytetyimmistä käsitteistä on huoltosuhte. Huoltosuhteella (elatussuhte) ilmaistaan väestön vanhenemisesta johtuvaa ongelmaa. Demografinen (tai väestöllinen) huoltosuhte ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttänyttä on sataa 15–64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on.

HUOLTOSUHDE

	2020	2021	2022	2023	2024
Huoltosuhte, Enonkoski	100	105	108	107	110
Huoltosuhte, koko maa	62	62	62	62	62

Tilastokeskus on julkaissut uusia kuntakohtaisia väestöennusteita lokakuussa 2024. Väestöennuste kuvaa tulevaa väestönkehitystä. Tilastokeskuksen väestöennuste on trendilaskelma. Väestöennusteet perustuvat havaintoihin syntyvyyden, kuolevuuden ja muuttoliikkeen menneestä kehityksestä. Väestöennusteen laskelmat ilmaisevat lähinnä sen, mihin väestönkehitys johtaa, mikäli se jatkuu nykyisen kaltaisena. Laskelmia ei siis tule tulkita vääjäämättä toteutuvana kehityksenä. Tilastokeskuksen mukaan väestöennusteen tehtävä on tarjota päättäjille työkaluja sen arvioimiseksi, tarvitaanko toimenpiteitä, joilla kehitykseen voidaan vaikuttaa.

Ennusteen mukaan kunnan ja vuonna 2030 enonkoskelaisia on 1 245 henkilöä, mikäli väestökehitys jatkaa nykyisellä tavalla. Ennusteen mukaan Enonkoskella syntyy noin 8 lasta/vuosi seuraavien parinkymmenen vuoden aikana.

VÄESTÖENNUSTE

Väestö 9/2025	2030	2035	2040	2045
1 276	1 245	1 198	1 167	1 145

Taulukko Enonkosken kunnan väestönkehityksen ennuste 2030–2045. Lähde: Tilastokeskus väestöennuste 24.10.2024.

ELY-keskus julkaisi Etelä-Savon työllisyyskatsauksen syyskuussa 2025, josta ilmenee, että Enonkoskella työttömiä työnhakijoita oli 51 henkilöä (50 henkilöä syyskuu 2024) ja työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 10,3 % (9,7 % syyskuu 2024). Alle 25-vuotiaiden työttömien lukumäärää ei ilmoiteta, jos luku on alle viisi henkilöä. Syyskuun 2025 lopussa pitkäaikaistyöttömien (työnhakija, jonka työttömyys kestänyt vähintään vuoden) lukumäärä oli 15 henkilöä (19 henkilöä syyskuu 2024).

TUNNUSLUKUJA

	2020	2021	2022	2023	2024
Kunnan lainakanta 31.12./asukas	0	0	0	0	0
Vuosikate 31.12./asukas	1 097	1 330	989	895	844
Vuosikate, % poistoista	262,0	318,5	243,1	214,9	175,2
Verotulot, euroa/asukas	3 391	3 689	3 846	2 188	2 290
Valtionosuudet, euroa/asukas	4 196	4 091	4 504	1 421	1 480

Taulukko Enonkosken kunnan talouden tunnuslukuja 2020–2024. Lähde: Sotkanet 2005–2025 ja Enonkosken kunta



Enonkosken kunta teki vuonna 2024 ylijäämäisen tuloksen. Tulos oli 487 599 euroa (+ 632 418 euroa v. 2023) ylijäämäinen. Vuosikate heikkeni hieman edellisestä vuodesta ollen 1 138 432 euroa (1 182 885 euroa v. 2023). Vuoden 2024 vuosikate kattoi yli puolet vuosipoistoista -649 823 euroa, tunnusluku v. 2024 vuosikate/poistot oli 175,2 % (214,9 % v. 2023). Vuosikatteen tulisi olla vähintään vuosipoistojen suuruinen.

2.6. Vuoden 2026 talousarvioesityksen lähtökohtia

Enonkosken kunnan vuoden 2026 talousarvio ja -suunnitelma 2027–2028 perustuvat kuntastrategiaan 2022–2025 ja 16.12.2024 (§ 37) valtuustoon hyväksymään vuoden 2025 talousarvioon, taloussuunnitelmaan 2026–2027, sekä vuoden 2025 toteumaan. Kunnanhallitus on kokouksessaan 2.9.2025 (§ 192) hyväksymässään talousarvioraamissa 2026 päättänyt, että hallintokunnat laativat talousarvion niin, että sitovuustason (tulosalue) mukainen raamin ylitys on erikseen perusteltava ja sen on lähtökohtaisesti perustuttava esimerkiksi kuntaa sitovaan sopimukseen (hankintasopimus tmv.) tai sen on edistettävä kuntastrategian toteuttamista.

Kuntien verotulojen ennustekehikko on Kuntaliiton yhteistyössä valtiovarainministeriön ja Verohallinnon kanssa laatima ennuste koko maan kuntien verotulojen kehityksestä. Veroennustekehikkoa päivitetään noin 3–5 kertaa vuodessa. Kunnallisveron osalta veroennustekehikon perustana toimii Verohallinnon julkaisema verotilasto. Lisäksi on tukeuduttu Verohallinnon tilityserittelyihin sekä Verohallinnon ennakkotietoihin. Yhteisöveroa koskevat tiedot on saatu Verohallinnon julkaisemista tilastoista ja tilityserittelyistä. Kiinteistöveron osalta on tukeuduttu Verohallinnon kiinteistötietoihin.

Veroennustekehikon syyskuun 2025 päivitys perustuu pääosin syksyn kuntatalousohjelmassa esitettyihin arvioihin verotulojen kehityksestä. Veroennustekehikossa on huomioitu toteutuneet verontilitykset elokuuhun asti sekä syyskuun verontilityksen tilannetieto. Kuntakohtaisen kehikon loppuvuoden kuukausitilitysennuste on suuntaa antava ja perustuu osittain Verohallinnolta saatuihin tietoihin ja oletuksiin.

Kunnallisveron loppuvuoden kertymäennuste alenee selvästi, johtuen pääosin pienimmistä ennakonpidätyksistä. Työllisyyden odotettua heikompi kehitys kuluvana vuonna on johtanut siihen, että palkkatulojen kehitysarvio on heikentynyt. Palkkatulojen odotetaan kasvavan vain noin 2,5 prosenttia tänä vuonna. Kasvu on heikko, sillä keskimääräinen yleinen ansiotaso nousee noin kolme prosenttia koko maassa.

Viime vuoden joulukuussa kunnallisveron verovuoden 2024 ryhmäosuutta oikaistiin virheellisesti noin +140 miljoonan euron edestä. Tämän vuoden toukokuussa sama osuus oikaistiin takaisin noin -150 miljoonan euron edestä. Tämän seurauksena kertyi ennustettua enemmän kunnallisveroa kalenterivuonna 2024 ja vastaavasti vähemmän kalenterivuonna 2025. Kyseinen rytmihäiriö yhdessä heikomman työllisyyskehityksen kanssa aiheuttavat yleisesti ennustettua pienemmän kunnallisverokertymäarvion kuluvana vuonna.

Kuluvan vuoden arvioitu yhteisöverokertymä pienenee myös hieman elokuun arvioista. Syynä valmistuva verotus 2024 joka viimeisimpien arvioiden mukaan heikentyisi. Yhteisöveron arvioitu kertymä siten pienenesi noin -10 miljoonalla eurolla elokuun arviosta. Kiinteistöveron odotetaan kasvavan vain noin prosentilla kuluvana vuonna. Kiinteistöveron kertymä yhteensä olisi siten yhteensä noin 2 350 miljoonaa euroa, josta vajaa 30 prosenttia (noin 700 miljoonaa euroa) odotetaan kertyvän syyskuun verontilityksessä.

Kunnallisveron ennustejakson 2026–2029 veropohja arvioidaan myös heikkenevän elokuun arvioista. Työllisyysasteen ja siten palkkatulojen arvioitu kehitys kohenee toisin sanoen verrattain verkaisemmin. Työttömyysvakuutusmaksun arvioitua pienempi korotus vuodesta 2026 eteenpäin vastaavasti hieman parantaa kunnallisveron tuottoa elokuusta. Kunnallisveron tulevien vuosien kertymäarviot ovat vuositasolla keskimäärin noin -40 miljoonaa elokuun veroennustekehikon arviota heikompi.

Yhteisöverokannan muutos vuodelle 2027 ja yhteisöveron kaikki muut veroperustemuutokset huomioitiin jo elokuussa. Hallitusohjelman mukaisesti yhteisöveron veroperusteisiin tehtävät muutosten vaikutukset kompensoidaan nettomääräisesti kunnille. Yhteisöveron muutokset kompensoidaan ryhmäosuuksia muuttamalla ja näin ollen niiden vaikutus on kuntien rahoitusaseman näkökulmasta neutraali.



Yhteisöveron kehitykseen liittyy valitettavan paljon epävarmuutta. Talouskasvua ja erityisesti vientimarkkinoita hidastavat muun muassa Yhdysvaltojen asettamat tullit. Kunnille maksettava yhteisövero odotetaan kuitenkin kasvavan verovuodesta 2025 alkaen. Orastava positiivinen kehitys näkyy kehikon verokertymissä vasta ensi vuonna, korkeimpien lisäennakoiden muodossa. Ennustettu yhteisöverokertymä pienenee elokuun arvioista keskimäärin kuitenkin reilulla -10 miljoonalla eurolla per vuosi.

Enonkosken kunnanvaltuuston 11.11.2025 vahvistamilla veroprosenteilla Enonkosken kunnan kunnallisverotulojen ennakoidaan vuonna 2026 nousevan noin 6,6 % vuoden 2025 kunnan oman talousarvion ennustetusta tasosta (1 750 000 euroa → 1 865 000 euroa) eli noin 115 000 euroa. Yhteisöveron ennustetaan myös nousevan vuoden 2025 talousarvion ennusteesta noin 2,6 % (463 000 euroa → 475 000 euroa) eli 12 000 euroa enemmän.

Kiinteistöveron osalta ennakoidaan verotulokertymän olevan vuonna 2026 noin 621 000 euroa eli sama kertymä kuin oma vuoden 2025 talousarvion ennuste. Kokonaismuutos verotulojen osalta on noin 4,5 % (n. 127 000 euroa) suurempi vuonna 2026 verrattuna vuoden 2025 talousarvion ennusteeseen (2 834 000 euroa → 2 961 000 euroa)

Talousarviossa on huomioitava, että em. verojen kertymistä on verrattu vuoden 2025 kunnan talousarvion lukuihin, joka on laadittu syksyllä 2024. Veroennustetta on päivitetty vuoden 2025 aikana neljä kertaa ja oheisesta taulukosta näkyy ennusteet tilanteen syyskuun 2025 mukaan, jolloin on tehty viimeisin päivitys kuntien verotulojen ennustekehikkoon. Näitä lukuja vertailtaessa kokonaismuutos verotulojen osalta olisi noin + 1,1 % (noin 33 000 euroa) suurempi vuonna 2026 verrattuna vuoden 2025 ennusteeseen (2 928 000 euroa → 2 961 000 euroa)

VEROTULOJEN MUUTOS

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kunnallisvero	1 858 913	1 750 000	1 865 000	1 903 000	1 956 000
<i>Muutos %</i>		-6 %	7 %	2 %	3 %
Osuus yhteisöverosta	472 877	463 000	475 000	503 000	528 000
<i>Muutos %</i>		-2 %	3 %	6 %	5 %
Kiinteistövero	618 580	621 000	621 000	621 000	621 000
<i>Muutos %</i>		0 %	0 %	0 %	0 %
Verotulot yhteensä	2 950 371	2 834 000	2 961 000	3 027 000	3 105 000
<i>Muutos %</i>		-4 %	4 %	2 %	3 %

Taulukko Enonkosken kunnan verotulojen ennustekehikko 2024–2028. Lähde Kuntaliitto syyskuu 2025.

Verolaji	TA 2025	VM Veroennuste 2025	VM Veroennuste 2026
Kunnallisvero	1 750 000	1 861 000	1 865 000
Yhteisövero	463 000	447 000	475 000
Kiinteistövero	621 000	619 000	621 000
Verotulot	2 834 000	2 928 000	2 961 000

Taulukko Enonkosken kunnan verotulot talousarvio 2025 ja ennustekehikko v. 2025–2026. Lähde Kuntaliitto syyskuu 2025.

Valtiovarainministeriö on syyskuussa 2025 päivittänyt uudet valtionosuuslaskelmat vuodelle 2026, joka perustuu hallituksen budjettiehdotuksen mukaisen valtionosuuslaskelmaan. Syyskuun päivitetyn tilanteen mukaan kuntien valtionosuudet kasvoivat kesäkuun ennakkolaskelmaan verrattuna 15 miljoonaa euroa. Tähän



vuoteen verrattuna kasvua tulisi noin 177 miljoonaa euroa (4,4 %). Kuitenkin 159 kunnalla valtionosuudet laskevat tähän vuoteen verrattuna. Tyypillisimmät syyt mahdolliseen laskuun ovat verotuloihin perustuvan valtionosuuden pieneneminen tai lapsi-ikäluokkien pieneneminen sekä sote-uudistukseen järjestelmänmuutoksen tasauksen heikentyminen.

Valtionosuuksien kasvun taustalla ovat tyypillisesti samat tekijät käänteisesti. Koko maan tasolla merkittävimmin lisäystä aiheuttaa kustannustenjaon tarkistuksesta johtuva valtionosuuksien lisäys, joka kohdistuu peruspalvelujen valtionosuuden perushintoihin. Indeksitarkistus korjautui alaspäin aiemmista laskelmaversioista ja on nyt 3,5 % (aiemmin 3,8).

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuudet ovat merkittävin osa kuntiin kohdistuvaa valtionapujärjestelmää. Valtionosuudet määräytyvät laskennallisin perustein ja maksetaan kunnalle automaattisesti ilman erillistä hakemusta. Lisäksi kunnille voidaan myöntää hakemuksesta valtionavustuksia.

Kuntien palvelutuotannon kustannukset ja verotulot poikkeavat paljon toisistaan muun muassa väestön ikärakenteen ja olosuhteiden takia. Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta kohtuullisella verorasituksella.

Järjestelmää täydentää tilapäisissä taloudellisissa vaikeuksissa oleville kunnille myönnettävä harkinnanvarainen valtionosuuden korotus.

Valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen. Kunta päättää itse valtionosuuksiansa kuten verotulojensakin käytöstä ja hyötyy taloudellisesti, jos järjestää palvelunsa kustannustehokkaasti.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta:

1. kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, jota hallinnoi valtiovarainministeriö, ja
2. opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtiovarainministeriön hallinnoima peruspalvelujen valtionosuus on näistä taloudellisesti merkittävämpi.

Vaikka hallinnollisen jaon perusteella voisi päätellä toisinkin, niin valtaosa kuntien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen valtionosuusrahoituksesta määräytyy valtiovarainministeriön hallinnoiman peruspalvelujen valtionosuuden laskentatekijöiden kautta.

Peruspalvelujen valtionosuus koostuu kuntien kustannuserojen sekä tulopohjan tasauksesta. Kustannuserojen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Tulopohjaa tasataan kunnan verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen kautta.

Varsinaisesta peruspalvelujen valtionosuudesta eriyttynä osana kunnille maksetaan myös veromenetysten korvausta.

Vuonna 2026 Enonkosken kunnan peruspalvelujen valtionosuus syyskuun ennakkotiedon mukaan on 1 603 771 euroa, verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus on 530 640 euroa ja muiden opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet (v. 2025) ovat -353 510 euroa eli valtionosuudet yhteensä ovat 1 780 901 euroa. Vuonna 2026 veromenetysten kompensaaion ennuste on 241 515 euroa. Valtionosuudet ja veromenetysten kompensatiot ovat ennusteen mukaan yhteensä 2 022 416 euroa.

VM:n laskelmien mukaan verrattuna vuotta 2025 vuoteen 2026 valtionosuuksissa on vähennystä noin 62 327 euroa (n. – 3,0 %). Vuoden 2026 valtionosuus asukasta kohden on noin 1 570 euroa (ilman kotikuntakorvauksia). Enonkosken kunnan talousarvioon vuodelle 2025 valtionosuuksia oli ennakoitu saatavan yhteensä 2 036



944 euroa. Valtiovarainministeriön laskelma kuntien valtionosuuksista syyskuulta 2025 osoittaa, että Enonkosken kunnalle valtionosuuksia maksettaisiin 2 084 743 euroa vuonna 2025.

Valtionosuudet	TP 2024	Kunnan TA 2025	Vuosiennuste 2026 (VM/KL)
Peruspalvelujen valtionosuus	1 430 631	1 610 260	1 603 771
Valtionosuuksien tasaus	557 740	578 557	530 640
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-379 118	-378 233	-353 510
Verotulomenetyksen kompensatio	298 199	226 360	241 515
Valtionosuudet yhteensä	1 907 452	2 036 944	2 022 416

Taulukko Valtionosuudet TP2024 - ennuste 2026. Lähde Enonkosken kunta ja VM/Kuntaliitto. Syyskuu 2025.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimusten sopimuskausi on 1.5.2025–29.2.2028. Sopimuskauden pituus on 34 kuukautta, eikä sopimusta voi irtisanoa. Perusratkaisun palkankorotukset ovat sopimuskauden aikana yhteensä 7,37 prosenttia. Korotukset jakautuvat siten että, palkat nousevat 2,50 prosenttia vuonna 2025, 2,47 prosenttia vuonna 2026 ja 2,40 prosenttia vuonna 2027.

Lisäksi kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämisohjelma 2026–2028 tuo kunta- ja hyvinvointialalle kolmen vuoden aikana yhteensä 1,8 prosentin korotukset. Kehittämisohjelman erät ovat: 0,4 prosenttia vuonna 2026, 0,4 prosenttia vuonna 2027 ja 1,0 prosenttia vuonna 2028.

Kehittämisohjelmassa sovitut erät ovat paikallisia järjestelyeriä. Valtakunnalliset sopijaosapuolet voivat kuitenkin sopia, että vuosien 2026–2027 erät käytetään osin tai kokonaan keskitettynä eränä.

Huomioitavaksi, että kunta-alalla merkittävä muutos tapahtui vuonna 2025, jolloin KVTES:n ja OVTES:n G-osion osalta siirryttiin tasopalkkausjärjestelmään, joka myös lisää palkkakustannuksia.

Talousarviossa tulosalueet ovat varautuneet kulloinkin voimassa oleviin virka- ja työehtosopimuksien mukanaan tuomiin kustannuksiin olemassa olevan tiedon ja ennusteiden mukaan. Talousarvion henkilöstökuluihin on tehty varaus reilun + 4,0 % korotukseen.

Enonkosken kunnan talousarvion suunnittelu perustuu tällä hetkellä arvioitavissa oleviin tietoihin ja oletuksiin yleisestä talouskehityksestä sekä kuntien ja valtion kustannusjaosta. Enonkosken kunnalla on edelleen keskeisenä tavoitteena peruspalveluiden tuottaminen kuntalaisille laadukkaasti ja taloudellisesti sekä kunnan strategisten tavoitteiden toteutuminen. Mikäli yleisessä talouskehityksessä tai hallitusohjelman toteutuksessa tulee esille merkittäviä linjauksia tai päätöksiä, talousarvion raamia on tarkistettava uudelleen vuoden 2026 aikana.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannusten siirtyessä hyvinvointialueelle kunnan talousarvioon tuli jo vuonna 2023 merkittäviä muutoksia sekä palvelujen ostoihin, mutta samalla myös verotuloihin sekä valtionosuuksiin. Terveydenhuollon palveluista kunnan vastuulle jäi edelleen ympäristöterveydenhuollon palvelut, jotka Savonlinnan kaupunki tuottaa kunnalle isäntäkuntamallilla. Kunnan vastuulle jäi edelleen terveyden- ja hyvinvoinnin edistäminen.

Merkittävä muutos tapahtui myös työelämäpalveluiden osalta, kun vuonna 2025 toteutettu TE2025-uudistuksen myötä TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Tavoitteena oli, että TE-palvelujen siirto kunnille tuo palvelut lähemmäksi asiakkaita. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. Enonkosken kunta, Sulkanen ja Rantasalmen kunnat sekä Savonlinnan kaupunki muodostivat vuoden 2025 yhteisen Savonlinnan seudun työllisyysalueen.



Investoinneissa on huomioitu kunnan välttämättömät investointitarpeet tulevalle vuodelle 2026 sekä talous-suunnitelmavuosille 2027–2028.

Talousarvion valmistelussa käytettiin seuraavia veroprosentteja; tuloveroprosentti 8,40 %, yleinen kiinteistö-veroprosentti 1,0 % (rakennukset) ja 1,30 % (maapohja) ja vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0,70 %.

Vuosikate on 506 063 euroa (365 127 euroa vuonna 2025). Vuosikate ei kata suunnitelman mukaisia poistoja, jotka ovat arvioitu 629 053 euroa (687 116 euroa vuonna 2025).

2.7. Käyttötalous (ulkoinen)

Ulkoiset toimintakulut ovat noin 6,6 miljoonaa euroa ja ulkoiset toimintatuotot ovat 1,7 miljoonaa euroa.

Toimintakulut nousevat noin 200 000 euroa verrattuna vuoteen 2025. Nousu toimintakuluissa selittyy nousulla henkilöstökuluissa, palvelujen ostoissa, aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä avustuksissa. Kunnan omasta toiminnasta sivistystoimen toimintakulut ovat noin 3,2 miljoonaa euroa. Toimintatuottoja on arvioitu saata-
van noin 130 000 euroa enemmän verrattuna vuoden 2025 talousarvioon.

2.8. Enonkosken kunnan investoinnit vuodelle 2026

Talousarviovuodelle esitetään 678 000 euron nettoinvestointeja. Esityksessä suurimmiksi investoinneiksi esitetään mm. terveysaseman muutos ja peruskorjaus, alakoulun julkisivuremontti, sekä Sahalammentien vesijohtoverkoston rakentaminen.

Talousarviovuoden investoinnit pyritään rahoittamaan suunnitelman mukaan pääosin kunnan kassavaroilla ja talousarvioon ei ole tehty lainavarausta vuodelle 2026 Tarkempi luettelo investoinneista liitteenä.

2.9. Tulojakauma 2026 (ulkoinen)

Verotulojen arvioidaan nousevan noin 4,5 % vuoden 2025 talousarviosta, valtionosuustulojen laskevan noin 0,7 % ja toimintatuottojen nousevan 8,3 %.

TULOJAKAUMA

	TA 2025	TA 2026	Muutos
Verotulot	2 834 000	2 961 000	4,5 %
Valtionosuudet	2 036 944	2 022 416	-0,7 %
Toimintatuotot	1 606 926	1 740 266	8,3 %
Rahoitustuotot	256 100	351 500	37,3 %
Yhteensä	6 733 970	7 075 182	5,1 %



3. KUNNAN KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHTIA

3.1. Verotus, taksat ja valtionosuudet

Talousarvio 2026 on laadittu Enonkosken kunnanvaltuuston 11.11.2025 vahvistamalla 8,40 kunnallisella tuloveroprosentilla ja seuraavilla kiinteistöveroprosenteilla:

• yleinen kiinteistöveroprosentti (rakennukset)	1,00
• yleinen kiinteistöveroprosentti (maapohja)	1,30
• vakituiset asuinrakennukset	0,70
• muut kuin vakituiset asuinrakennukset	1,30
• yleishyödylliset yhteisöt	0,00
• rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti	2,00

3.2. Lainoitukset

Lainaa ei ole suunniteltu otettavaksi talousarviovuonna 2026 eikä suunnitelmavuosille 2027–2028.

3.3. Tulevaisuus

Enonkosken kunnan tulevaisuuden kuvaan vaikuttaa merkittävästi maailman tilanne sekä valtiontalous. Enonkosken kunnan tulorahoitus muodostuu edelleen pääasiassa verotuloista ja valtionosuuksista.

Suurimpia haasteita tulevaisuudessa pienten kuntien osalta tulee olemaan mm. valtionosuuksien uudistus ja verotulojen kehitys, johon vaikuttavat mm. työikäisten määrä ja työllisyysaste. Samoin lapsiperheiden määrä kunnassa vaikuttaa perusopetukseen ja sitä kautta valtionosuuksiin.

Pienen kunnan tulee edelleen täyttää samat lainsäädännölliset vaatimukset kuin isommankin mm. kirjanpidon, henkilöstöhallinnon, kuntien tilastoinnin, tietoteknisten ratkaisujen ja ohjelmistojen osalta. Kunnan näkökulmasta haasteena on nyt ja tulevaisuudessa osaavan ja ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus, jolla palvelut kuntalaisille voidaan turvata.

3.4. Seuranta

Kunnan taloussuunnitelmassa näkyvät toiminta-ajatukset ja palvelusuunnitelmat, strateginen päämäärä, strateginen tavoite, hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari vuodelle 2026.

Seuranta tapahtuu edellä olevien tasojen mukaisina 30.6. ja 31.12. tilanteista annettavilla seurantaraporteilla, joista näkyy toiminnan ja talouden kehittyminen. Tavoitteita ja mittausta on kehitetty vuoden 2020 talousarvion valmistelusta lähtien tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen perusteella. Tarkastuslautakunta seuraa tavoitteiden toteutumista ja antaa tilintarkastuksen yhteydessä selvityksen toteutumisesta. Vuoden 2026 talousarvion pohjana on kuntastrategia 2022–2025, koska tavoitteena on, että uusi kuntastrategia 2026–2029 valmistuu vuoden 2025 loppuun mennessä ja toimenpideohjelma keväällä 2026.



3.5. Riskienhallinta

Kuntalain (410/2015) 39 § mukaan kunnanhallituksen tulee huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Näin pyritään varmistumaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riski tarkoittaa mahdollisuutta vaaraan, tappioon tai vastoinkäymiseen, joka voi olla taloudellinen, operatiivinen tai aineeton – ns. maine- tai yksilöriski.

Kuntakonsernin riskit jaotellaan neljään pääryhmään - strategiset, taloudelliset, toiminnalliset ja vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Konsernihallintoon kuuluvat kunnan ja kuntakonsernin johtamista tukevat palvelut, ympäristöterveydenhuolto, maankäytön hallinta sekä kunnan elinvoimaisuutta ja työllisyyttä tukevat palvelut. Siksi konsernihallinnon onnistuminen omassa toiminnassaan ja konsernihallinnon toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on olennaista koko kunnan menestymisen kannalta.

Konsernihallinnon toiminnallisten tavoitteiden avulla pyritään kehittämään niin kuntaorganisaation sisäistä toimintaa kuin kunnan elinvoimaisuutta ja vetovoimaa. Vuodelle 2026 asetetut tavoitteet ovat toteutettavissa olevia asioita, mutta vaativat onnistunutta resurssien kohdentamista aikana, jolloin erityisesti henkilöresurssit ovat rajalliset. Riskinä on, että tavoitteissa ei onnistuta, koska resurssit kuten henkilöstön ajankäyttö ei riitä tavoitellun tason saavuttamiseen.

Konsernihallinnon merkittävimmät riskit ja keinot niiden hallitsemiseksi.



Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suuruus 1–3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumis-aikataulu
Päätösten lainmukaisuus, lainsäädännön muutokset jäävät huomioimatta	Taloudelliset seuraukset, oikeusvastuut, imagohaitta	3	Laki- ja sääntömuutosten seuraaminen, koulutus	Kunnossa.	Jatkuva.
Tietojärjestelmät (IT-palvelujen jatkuvuus, datan häviäminen tai vahingoittuminen, sovellusten toimimattomuus, ulkoiset uhat)	Palvelutuotannon vaarantuminen, hidastuminen, loppuminen, asiantuntijajärjestelmä (vaikutus päätöksentekoon), rahaliike, ohjelmat, sovellukset jne. eivät toimi, tietovuodot.	2	Asiantuntijajärjestetty asianmukaisesti, käyttöoikeushallinta, sopimukset, tietoverkkojen hallinta, tietoturvakoulutukset.	Kunnossa.	Jatkuva.
Henkilöstö (saatavuus, osaaminen, liika työkuorma)	Palvelutuotannon ja päätöksenteon vaikeutuminen, hidastuminen tai vaarantuminen. Henkilöstön kuormittuminen, terveysperusteisten poissaolojen lisääntyminen.	3	Osaavien sijaisten saatavuuden turvaaminen mm. koulutuksella, varahenkilöjärjestelmällä. Henkilöstön koulutus, tyky-toiminta, yhteistyö tth:n kanssa. Myönteinen työnantajakuva.	Kesken.	Jatkuva.
Talous	Talouden tasapainon romahtaminen.	2	Talouden toteuman seuranta, ennakointi, pienet laina- ja takausvastuut, matalariskiset sijoitukset.	Kunnossa.	Jatkuva.

Riskin suuruus:

1 = vähäinen riski

2 = kohtalainen riski

3 = merkittävä riski

Vuoden 2026 talouden ja toiminnan arvioinnin yhteydessä hallintokunnat antavat raportin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toteutumisesta. Talousarviossa on puolestaan pyritty kartoittamaan ja tunnistamaan kunnan toiminnan ja talouden kannalta merkittävimpiä riskejä hallintokunnittain. Riskienhallintalomakkeelle on listattu erilaiset strategiset, toimintaan, talouteen ja vahinkoihin liittyvät riskit, niiden suuruus, seuraukset ja tarvittavat toimenpiteet, sekä hallinnan aikatauluttaminen ja seuranta.

3.6. Sitovuus

Avaintulokset ja vastualueet ovat sitovia, ellei toisin ole mainittu kyseessä olevassa kohdassa. Vastuualueiden toimintakate on sitova valtuustoon nähden. Poikkeamiseen tulee olla perusteltu syy ja lisämäärärahaa



täytyy hakea kunnanvaltuustolta hyvissä ajoin. Määrärahoihin liitetyt perustelut ovat myös sitovia siltä osin kuin ne on mainittu. Investointien sitovuustaso on nettokustannukset investointihankkeittain.

3.7. Yhteistoiminta

Enonkosken kunta tekee yhteistyötä mm. seuraavien tahojen kanssa:

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut, Etelä-Savon hyvinvointialue
2. Maakunnan yleinen kehittäminen, maakuntatasoinen maankäytön suunnittelu, maakunnan edunvalvonta, Etelä-Savon maakuntaliitto
3. Ympäristöterveydenhuollon palvelut, Savonlinnan kaupunki
4. Työllisyyspalvelut, Savonlinnan seudun työllisyysalue
5. Enonkosken kunnan henkilöstö- ja taloushallinnon palvelut, Numera Oy (Sarastia Oy)
6. Aloittavien yritysten neuvonta ja kehittämishankkeet, Itä-Savon Uusyrityskeskus
7. Toisen asteen ammatillinen koulutus, Itä-Savon koulutuskuntayhtymä (Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto Samiedu)
8. Maaseutuviranomaispalvelut, Savonlinna kaupunki, Itä-Savon maaseututoimi
9. Itä-Suomen elinvoimakeskus (entinen Ely-keskus ja Aluehallintovirasto)
10. Maaseudun paikallinen toimintaryhmä (Leader-toiminta) SavonLuotsi Leader ry
11. Tietotekniikkalaitteistot ja -ratkaisut, Frendy Oy
12. Enonkosken kunnan www- ja intranetsivujen ratkaisut, Digitoimisto Digitaali Oy
13. Kansalaisopistopalvelut, Linnalan Setlementti ry
14. Hankintatoimen palvelut, Sansia Oy
15. Koloveden luontotupa, Enonkosken 4H-yhdistys
16. Kaukolämmön tuotanto, Pro Pellet Oy
17. Löytöeläimet, Eläinsuojeluyhdistys Elämänlanka ry
18. Tapahtumayhteistyö, mm. Jäälänna ry, Eläköön Enonkoski ry, Kulttuuriosuuskunta Vehrä, Enonkosken Yrittäjät ry, HEBE Productions Luovien alojen tuotantoyhtiö, muut yritykset, yhdistykset ja järjestöt



4. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömenot ovat vuoden 2026 talousarviossa noin 3,3 miljoonaa euroa, sisältäen myös luottamushenkilöiden palkkiot. Vuoden 2025 talousarviossa henkilöstömenojen osuus oli noin 3,2 miljoonaa euroa. Tämä merkitsee noin 5 %:n nousua vuoteen 2025 verrattuna.

SIVISTYS- JA VAPAA-AIKATOIMEN HENKILÖTYÖVUODET

	2025	2026	2027	2028
Vakanssit				
rehtori-sivistystoimenjohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00
toimistosihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00
hallintosihteeri	0,40	0,40	0,40	0,40
kirjastovirkailija	1,65	1,69	1,69	1,69
lehtori /aineenopettajat	4,00	5,82	5,82	5,82
luokanopettaja	6,79	6,72	6,72	6,72
erityisopettaja	1,50	1,00	1,00	1,00
ma. tuntiopettaja	1,50	0,19	0,19	0,19
koulunkäynninohjaaja	4,28	4,25	4,25	4,25
päiväkodin johtaja	1,00	1,00	1,00	1,00
varhaiskasvatuksen opettaja	3,00	3,00	3,00	3,00
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	8,40	8,00	8,00	8,00
päiväkodin ryhmäavustaja	0,65	0,65	0,65	0,65
henkilökohtainen avustaja	0,76	0,60	0,60	0,60
ravitsemistyöntekijä oppisopimus	1,00	1,00	0,00	0,00
ruokapalveluvastaava	1,00	1,00	1,00	1,00
ravitsemistyöntekijä	2,00	2,00	2,00	2,00
oppisop. koulunkäynninohjaaja	0,65	0,00	0,00	0,00
toimistosihteeri (vapaa-aikatoimi)	0,20	0,20	0,20	0,20
liikunta- ja hyvinvointiohjaaja	1,00	1,00	1,00	1,00
liikuntapaikkojen hoitaja	0,70	0,70	0,70	0,70
koulunkäynninohjaaja-nuorisotyöntekijä	0,43	1,00	1,00	1,00
koulunuorisotyöntekijä	0,00	1,00	1,00	1,00
Yhteensä	42,91	43,22	42,22	42,22

TEKNISEN TOIMEN HENKILÖTYÖVUODET

	2025	2026	2027	2028
Vakanssit				
kunnaninsinööri	1,00	1,00	1,00	1,00
toimistosihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00
vesilaitoksen vastaava hoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00
kiinteistönhoitaja/laitosmies/rakennusmies	2,30	2,30	2,30	2,30
kiinteistönhoitaja/yleiset alueet	2,00	2,00	2,00	2,00
siistijä	4,00	4,00	4,00	4,00
kiinteistönhoitaja oppisopimus	1,00	1,00	1,00	1,00
määräaikaisten ja kausityöntekijät	1,00	1,00	1,00	1,00
Yhteensä	13,30	13,30	13,30	13,30

YLEISHALLINNON HENKILÖTYÖVUODET

	2025	2026	2027	2028
Vakanssit				
kunnanjohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00
hallintosihteeri	0,60	0,60	0,60	0,60
toimistosihteeri	1,80	1,80	1,80	1,80
Yhteensä	3,40	3,40	3,40	3,40



ELINKEINOTOIMEN HENKILÖTYÖVUODET

	2025	2026	2027	2028
Vakanssit				
elinvoimakoordinaattori	1,00	1,00	1,00	1,00
työsuunnittelija	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1,00	1,00	1,00	1,00

HENKILÖTYÖVUOSIEN YHTEENVETO

	2025	2026	2027	2028
Kunnan henkilöstö yhteensä	60,61	60,92	59,92	59,92
Työllistetyt				
Sivistystoimi	0,00	0,00	0,00	0,00
Tekninen toimi	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleishallinto	0,00	0,00	0,00	0,00
Työllistetyt yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Kaikki yhteensä	60,61	60,92	59,92	59,92



5. ENONKOSKEN KUNNAN KUNTASTRATEGIA 2022-2025

5.1. Kuntastrategia ja toimeenpano-ohjelma

Kuntalain (410/2015) 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon: 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen; 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen; 3) kunnan tehtäviä laeissa säädetyt palvelutavoitteet; 4) omistajapolitiikka; 5) henkilöstöpolitiikka; 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet; 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Strategian toteuttamisohjelmat ja niiden mukaiset toimenpiteet ovat poikkihallinnollisia ja koskevat kaikkia tai useita kunnan toimialoista. Niiden laatiminen ja toteuttaminen edellyttää monitoimijaisuutta sekä verkostoitumista sekä kunnan sisällä että usein myös kuntaorganisaation ulkopuolella.

Kuntastrategia ja sen toteuttamisohjelmat ovat taloussuunnitelman perusta ja samalla ohjeistus talousarvion laadinnalle. Näin ollen strategia valutetaan käytäntöön talousarvion kautta vuosittaisiin toiminnan ja talouden tavoitteisiin.

Enonkosken kunnan kuntastrategia 2022 - 2025 hyväksytty kunnanvaltuuston 14.12.2021 (§ 55) kokouksessa. Kuntastrategia toimeenpano-ohjelma on hyväksytty kunnanhallituksen 6.9.2022 (§ 184) kokouksessa. Vuoden 2026 talousarvio perustuu kuntastrategiaan 2022-2025.



Enonkosken kunnan kuntastrategia 2022-2025



Visio <i>Liikuttavan onnellinen Enonkoski</i>	Arvot <i>Annamme ideoita</i> - Osallistuva ideointikulttuuri kuntalaisille, henkilökunnalle ja luottamushenkilöille - Ideoiden vastaanottamisen taidot - Ideoiden käsittelyn vahvistaminen <i>Teemme yhteistyötä</i> - Asiakkaan, työntekijöiden ja luottamushenkilöiden välinen yhteistyö - Julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin välinen yhteistyö - Verkostoituva elinkeinoyhteistyö <i>Olemme luotettavia</i> - Avoimuus ja ajoissa aloittaminen - Lupausten pitäminen ja päätöksiin sitoutuminen - Turvallisuuden vaaliminen - Taloudellinen luotettavuus	Elinvoimaisen Enonkosken päämäärät ovat <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; vertical-align: top;"> <i>Enonkoski näkyy ja kuuluu</i> Jatkamme myönteisen kuntakuvan välttämistä itsestämme ja toiminnastamme niin kuntalaisille, vapaa-ajan asukkaalle kuin kunnassa vierailijalle. Vaalimme elinvoimaamme, rikasta tapahtumatarjontaa sekä tiedotamme aktiivisesti tapahtumistamme ja käytänteistämme. </td> <td style="width: 25%; vertical-align: top;"> <i>Aktiiviset kuntalaiset</i> Täällä on tilaa luovuudelle! Kunta tukee yhdistyksiä ja yhteisöjä toiminnassaan ja tapahtumien järjestämisessä. Luomme uusia toimintatapoja ja mahdollisuuksia omatoimisuuden ja aktiivisuuden lisäämiseksi. Annamme mahdollisuuden osallistua, liikkua ja harrastaa sekä haluamme olla saavutettavissa kaikille. </td> <td style="width: 25%; vertical-align: top;"> <i>Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski</i> Toimintamme Enonkosken kunnassa on määriteltöistä ja tavoitteellista. Huolehdimme tasapainoisesta kuntataloudesta jotta itsenäisyytemme säilyy jatkossakin. Maailman ja olosuhteiden muuttuessa uudistamme palvelujamme. Kannustamme yrittämiseen ja tarjoamme apua. </td> <td style="width: 25%; vertical-align: top;"> <i>Tunnettu matkailu- ja luontokohde</i> Vaalimme rikasta historiaamme ja kulttuuriperintöämme sekä viestimme siitä muille. Saimaan saaristokuntamme kohteet houkuttelevat matkailijoita ja yrittäjiä, pidämme heistä hyvää huolta. Tahdomme pysyä edelleen turvallisena, rauhallisena ja viihtyisenä ympäristönä asukkaiden ja vapaa-ajan viettäjänsä iloksi ja lisäämiseksi. </td> <td style="width: 25%; vertical-align: top;"> <i>Oppiminen ja koulutus</i> Takaamme kaikille avoimen, tasa-arvoisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen, koulutuksen sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet kunnassamme. Tarjoamme mahdollisuuden kuntalaisille pysyä kiinni nykyajan tekniikassa ja digitalisoissa. </td> </tr> </table>		<i>Enonkoski näkyy ja kuuluu</i> Jatkamme myönteisen kuntakuvan välttämistä itsestämme ja toiminnastamme niin kuntalaisille, vapaa-ajan asukkaalle kuin kunnassa vierailijalle. Vaalimme elinvoimaamme, rikasta tapahtumatarjontaa sekä tiedotamme aktiivisesti tapahtumistamme ja käytänteistämme.	<i>Aktiiviset kuntalaiset</i> Täällä on tilaa luovuudelle! Kunta tukee yhdistyksiä ja yhteisöjä toiminnassaan ja tapahtumien järjestämisessä. Luomme uusia toimintatapoja ja mahdollisuuksia omatoimisuuden ja aktiivisuuden lisäämiseksi. Annamme mahdollisuuden osallistua, liikkua ja harrastaa sekä haluamme olla saavutettavissa kaikille.	<i>Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski</i> Toimintamme Enonkosken kunnassa on määriteltöistä ja tavoitteellista. Huolehdimme tasapainoisesta kuntataloudesta jotta itsenäisyytemme säilyy jatkossakin. Maailman ja olosuhteiden muuttuessa uudistamme palvelujamme. Kannustamme yrittämiseen ja tarjoamme apua.	<i>Tunnettu matkailu- ja luontokohde</i> Vaalimme rikasta historiaamme ja kulttuuriperintöämme sekä viestimme siitä muille. Saimaan saaristokuntamme kohteet houkuttelevat matkailijoita ja yrittäjiä, pidämme heistä hyvää huolta. Tahdomme pysyä edelleen turvallisena, rauhallisena ja viihtyisenä ympäristönä asukkaiden ja vapaa-ajan viettäjänsä iloksi ja lisäämiseksi.	<i>Oppiminen ja koulutus</i> Takaamme kaikille avoimen, tasa-arvoisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen, koulutuksen sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet kunnassamme. Tarjoamme mahdollisuuden kuntalaisille pysyä kiinni nykyajan tekniikassa ja digitalisoissa.
<i>Enonkoski näkyy ja kuuluu</i> Jatkamme myönteisen kuntakuvan välttämistä itsestämme ja toiminnastamme niin kuntalaisille, vapaa-ajan asukkaalle kuin kunnassa vierailijalle. Vaalimme elinvoimaamme, rikasta tapahtumatarjontaa sekä tiedotamme aktiivisesti tapahtumistamme ja käytänteistämme.	<i>Aktiiviset kuntalaiset</i> Täällä on tilaa luovuudelle! Kunta tukee yhdistyksiä ja yhteisöjä toiminnassaan ja tapahtumien järjestämisessä. Luomme uusia toimintatapoja ja mahdollisuuksia omatoimisuuden ja aktiivisuuden lisäämiseksi. Annamme mahdollisuuden osallistua, liikkua ja harrastaa sekä haluamme olla saavutettavissa kaikille.	<i>Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski</i> Toimintamme Enonkosken kunnassa on määriteltöistä ja tavoitteellista. Huolehdimme tasapainoisesta kuntataloudesta jotta itsenäisyytemme säilyy jatkossakin. Maailman ja olosuhteiden muuttuessa uudistamme palvelujamme. Kannustamme yrittämiseen ja tarjoamme apua.	<i>Tunnettu matkailu- ja luontokohde</i> Vaalimme rikasta historiaamme ja kulttuuriperintöämme sekä viestimme siitä muille. Saimaan saaristokuntamme kohteet houkuttelevat matkailijoita ja yrittäjiä, pidämme heistä hyvää huolta. Tahdomme pysyä edelleen turvallisena, rauhallisena ja viihtyisenä ympäristönä asukkaiden ja vapaa-ajan viettäjänsä iloksi ja lisäämiseksi.	<i>Oppiminen ja koulutus</i> Takaamme kaikille avoimen, tasa-arvoisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen, koulutuksen sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet kunnassamme. Tarjoamme mahdollisuuden kuntalaisille pysyä kiinni nykyajan tekniikassa ja digitalisoissa.				



Päämäärä	Tavoite	Keinot/Toimenpiteet	Mittari Arviointi	Hallinto/Yksikkökohtainen tavoite ja mittari (talousarvioon)
Enonkoski näkyy ja kuuluu	1. Myönteinen kuntakuva. 2. Elinvoimainen kunta. 3. Rikas tapahtumatarjonta. 4. Vaikuttava ja ajantasainen tiedottaminen.	Enonkoski näkyy myönteisesti eri medioissa ja somekanavilla. Enonkosken alueen mahdollisuuksien korostaminen kaikessa toiminnassa mm. luonto, liikunta- ja kulttuuripalvelut, asuminen, liikenteellinen saavutettavuus, työelämä sekä yrittäjyys. Liikenneverkoston edunvalvonta.	Meta-tilastot, mediatiedotteet, verkkosivustojen kävijä-analytiikka. Kuntien elinvoimamittaristo.	

Päämäärä	Tavoite	Keinot/Toimenpiteet	Mittari Arviointi	Hallinto/Yksikkökohtainen tavoite ja mittari (talousarvioon)
Aktiiviset kuntalaiset	1. Luovuudelle on tilaa. 2. Elinvoimaiset ja aktiiviset yhdistykset ja järjestöt. 3. Kuntalaiset ovat omatoimisia, aktiivisia, liikkuvia ja harrastavia. 4. Kunta on saavutettavissa kaikille.	Kunta jatkaa ja kehittää yhteistyötä erilaisten tapahtumien järjestämisessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Yhdistysten toimintaa tuetaan taloudellisesti. Kuntalaiset osallistuvat kunnan palvelujen/toiminnan kehittämiseen. Panostaminen ennaltaehkäiseviin lähipalveluihin. Liikuntapalveluja on laajasti tarjolla eri ikäryhmille ja liikunta-paikat pidetään kunnossa.	Yhdistyksille jaetut taloudelliset tuet euroa/vuosi. Kunnan järjestämien tai järjestämiin osallistuneiden tapahtumien lukumäärä/vuosi. Kuntalaisaloitteiden lukumäärä/vuosi. Aloitteiden käsittelyn ja päätöksen tekemisen ketteryys. Jatkuvan palautteen mahdollisuus lähipalveluissa. Kohdennetut kuntalaiskyselyt.	



Päämäärä	Tavoite	Keinot/Toimenpiteet	Mittari Arviointi	Hallinto/Yksikkökohtainen tavoite ja mittari (talousarvioon)
Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski	1. Itsenäinen kunta. 2. Kuntatalous on tasapainossa. 3. Kunnan palvelurakennetta uudistetaan toimintaympäristön muuttuessa. 4. Kunta on vahva yhteistyökumppani yrittäjille.	Ennakoiva ja kustannustietoinen talouden suunnittelu ja päätöksenteko. Aktiivinen talouden seuranta ja reagointi. Kunnan palveluiden turvaaminen hyvällä henkilöstöpolitiikalla. Kunta on houkutteleva muuttokohde mm. hyvällä tonttimarkkinoinnilla ja laadukkailla vuokraasunnoilla. Peruspalvelut tuotetaan kuntalaisille lähipalveluina. Työelämäpalveluiden kehittäminen yhteistyössä työelämässä ja työelämäpalveluissa toimivien eri tahojen kanssa. Hyvät etätyömahdollisuudet. Monipaikkaiset asujat osallistuvat kunnan palvelujen kehittämiseen. Yritysmuonaisuus, yrittäjille neuvontaa ja tukea mm. Uusyrityskeskusten avulla. Kunnan ja yritysten yhteistyötapaukset.	Talousarvio ja tilinpäätös. Kuntataloustiedot. Henkilöstöhallinnon (HR) tilastot. Kuntaan muuttaneiden lukumäärä. Myyjiä/ vuokratuottajien tonttien lukumäärä. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta. Kuntalais- ja vapaaajanasukkailla kohdennetut kyselyt. Muutokset sotepalveluverkostossa ja edunvalvonta. Uusyrityskeskusten tilastot (aloittaneet, lopettaneet yritykset, yrittäjien tapaukset). Kunnan ja yrittäjien väliset tapaukset/yrityksneuvonta.	

Päämäärä	Tavoite	Keinot/Toimenpiteet	Mittari Arviointi	Hallinto/Yksikkökohtainen tavoite ja mittari (talousarvioon)
Tunnettu matkailu- ja luontokohde	1. Enonkosken historia ja kulttuuri ovat tunnettuja. 2. Enonkoski on tunnettu matkailijoiden keskuudessa. 3. Turvallinen, rauhallinen ja viihtyisä elinympäristö.	Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri. Eläminen Saimaa ja ympäröivä luonto huomioiden kestävästi luonnonvaroja käyttäen. Elämykselliseen luontomatkailuun panostaminen mm. tuomalla luontomatkailukohteita esille.	Yhteishankkeet ja omat hankkeet. Palautteet. Turvallisuustilastot. Matkailijatilastot ja omat kyselyt.	



Päämäärä	Tavoite	Keinot/Toimenpiteet	Mittari Arviointi	Hallinto/Yksikkökohtainen tavoite ja mittari (talousarvioon)
Oppiminen ja koulutus	1. Avoin, tasa-arvoinen ja laadukas varhaiskasvatus sekä perusopetus. 2. Elinikäinen oppiminen. 3. Digitaalisia palveluja on tarjolla ja digiosaaminen on vahvaa.	Henkilöstö on osaavaa ja motivoitunutta. Vapaan sivistystyön palvelut. Uudet teknologiset ratkaisut, sähköiset palvelut, töiden uudelleen organisointi ja uusien tuottavampien toimintatapojen käyttöönotto.	Henkilöstön työhyvinvointikysely ja asiakaskysely. TYKY-toiminnan ja työterveyshuollon mittarit. Henkilöstön koulutukseen osallistuminen koulutussuosittelun mukaisesti. Vapaan sivistystyön palveluntuottajien mittarit. Uusien teknologisten ratkaisujen ja sähköisten palveluiden käyttöönoton onnistuminen.	

5.2. Strategiasta johdetut valtuustotason tavoitteet vuodelle 2026

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Enonkoski näkyy ja kuuluu
1) Elinvoimainen kunta.
Mittari ja tavoitetaso: Kuntien elinvoimamittaristo: Mittari 1: Kuntien välinen nettomuutto (väestö). Tavoitetaso 1: Kuntien välinen nettomuutto on neutraali tai positiivinen. Mittari 2: Kunnan työttömyysaste (vuodenvaihteen tilasto). Tavoitetaso 2: Kunnan työttömyysaste on matalampi kuin vuotta aikaisemmin. Mittari 3: Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten lukumäärä vrt. edelliseen vuoteen (huom. mittarin tiedot päivittyvät noin vuoden viiveellä). Tavoitetaso 3: Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten lukumäärän suhde on positiivinen.
Aktiiviset kuntalaiset
2) Elinvoimaiset ja aktiiviset yhdistykset ja järjestöt.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Yhdistysten taloudelliset tuet ja yhteistyösopimukset. Tavoitetaso 1: Yhdistysten taloudelliset tuet (perustoiminta ja tapahtumatuki sekä yhteistyösopimukset) säilyvät v. 2025 tasolla.
Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski
3) Kuntatalous on tasapainossa.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Talouden toteuma ja tilinpäätös. Tavoitetaso 1: Talous on tasapainossa.
4) Peruspalvelut tuotetaan kuntalaisille lähipalveluina.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Kuntalaiskysely. Tavoitetaso 1: Kuntalaiskyselyssä kuntalaisten tyytyväisyys kunnan tuottamiin palveluihin säilyy nykyisellä tasolla tai paranee.



Painopiste ja tavoite
Tunnettu matkailu- ja luontokohde
5) Enonkoski on tunnettu matkailijoiden keskuudessa
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Matkailuhankkeiden lukumäärä. Tavoitetaso 1: Kunta on mukana vähintään kahdessa joko seudullisessa tai kunnan omassa matkailu-hankkeessa.
Oppiminen ja koulutus
6) Digitaalisia palveluja on tarjolla ja digiosaaminen on vahvaa.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Henkilöstön työhyvinvointikysely. Tavoitetaso 1: Henkilöstön työhyvinvointikyselyn tulokset pysyvät samalla tasolla tai kohenevat edellisestä vuodesta. Mittari 2: Ajan tasalla oleva tiedonhallintasuunnitelma. Tavoitetaso 2: Enonkosken kuntaan rakennetaan ajan tasainen tiedonhallintasuunnitelma.

5.3. Konserniyhteisöille asetettavat tavoitteet vuodelle 2026

Kuntalain 13 §:ssä on määritelty valtuuston konsernijohtamiseen liittyvät tehtävät. Säännöksen mukaisesti valtuuston tulee päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Konsernin toimintaa ohjaa Enonkosken kunnan omistajapoliittisten linjausten ohella Enonkosken kunnan konserniohje.

Valtuusto voi asettaa tavoitteita ja määrittellä tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta ja valvontaa koskevia periaatteita kunnan konsernijohtolle. Valtuusto voi lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa.

Keskeisen osan konsernista muodostaa Enonkosken Vuokratalot Oy. Tämän lisäksi kunta omistaa 34,64 % asunto-osakeyhtiö Enonkosken Rinnetiestä ja 17,11 % asunto-osakeyhtiö Enonkosken Louhelantiestä.

Kunnalla on myös omistusosuudet Itä-Savon koulutuskuntayhtymässä ja Sateenkaaren koulun kuntayhtymässä, jossa annetaan esi-, perus- ja lisäopetusta vaativaa erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille. Koulu tarjoaa opetusta kehitysvammaisille, autistisille ja psykososiaalista tukea tarvitseville oppilaille, joiden kotikunnan lähikoulu ei pysty vastaamaan heidän koulunkäyntinsä yksilöllisiin tarpeisiin tai jotka tarvitsevat kasvun, kehityksen sekä oppimisen tueksi laaja-alaista kuntoutusta. Sateenkaaren erityiskoulussa annetaan opetusta koulussa vakituisesti opiskeleville sekä lyhytaikaisilla kuntoutusjaksoilla käyville oppilaille.

Talousarvio 2026

Konsernia ja konserniyhteisöjä koskevat tavoitteet01

Talous

Päämäärä: Kuntakonsernin talous on tasapainossa

Taloussuunnitelmakauden tavoitteet:

- 1.1 Kunnan toimintakate ei heikkene vuoden 2024 tasosta.
- 1.2 Kunnan velkataso on kohtuullinen ja asukaskohtainen lainamäärä konsernilainojen osalta ei ylitä 1 500 euroa/asukas.
- 1.3 Kuntakonsernin toiminnan ja talouden ohjaus ja hallinta on tehokasta.



Konsernijohtolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet

	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Konsernin vuosikate poistoista, %	158,6	100 % + korvaus-investoinnit	100 % + korvaus-investoinnit	100 % + korvaus-investoinnit
Konsernin omavaraisuusaste, %	86,2	70 %	70 %	70 %
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	14,5	< 30 %	< 30 %	< 30 %
Tytäryhteisöjen on raportoitava kunnanhallitukselle kertaa/vuosi	2	2	2	2

Enonkosken Vuokratalot Oy**Toiminnan painopistealueet**

1. Asuntojen käyttöasteen nostaminen tai pitäminen edellisen tilikauden tasolla ja pitäminen riittävällä sekä taloudellisesti kestäväällä tasolla.
2. Vuokra-asuntojen määrän sopeuttaminen kysyntään.
3. Omistajaohjauksen ja yhteistyön kehittäminen kuntaorganisaation kanssa.

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2026	Mittari/Tavoitetaso
Vakaa kuntatalous	Päätökset vuokra-asuntokannan sopeuttamiseksi kysyntää vastaavaksi (purku, myynti) on tehty.	Suunnitelmakauden aikana (2024–2026) tyhjiä asuntoja 5–10 koko asuntokannasta.
	Vuokrataloyhtiön (kiinteistöosakeyhtiö) asunnot asumiskelpoisia.	Kuntoarvio, pitkän aikavälin kunnossapitosuunnitelma, pelastussuunnitelma sekä näiden mukaiset toimet.
	Asuntojen käyttöasteen nostaminen.	Käyttöasteen nostaminen tai pitäminen samalla tasolla vuoden 2025 tilinpäätöksestä.
	Vuokrataloyhtiö raportoi kaksi kertaa vuodessa (kesäkuussa ja joulukuussa tilinpäätöksenä) kirjallisesti yhtiön talouden tilasta ja asuntojen käyttöasteesta.	Raportit toimitetaan keskusteluun käsiteltäviksi kesäkuun lopun talousarvion toteumien sekä tilinpäätöksen yhteydessä.
Joustava ja nopea palvelujen saanti	Palvelut asiakkaalle tavoiteajassa ja säännösten edellyttämällä tavalla.	Asuntohakemuksen käsittely välittömästi tai enintään kolmen viikon kuluessa.



6. KÄYTTÖTALOUS

6.1. Kunnanhallitus

KUSTANNUSPAIKAT

Kirjanpidossa kokonaisuus yleishallinto sisältää erillisinä vastuualueina yleishallinto 1300, ympäristöterveydenhuolto 1700, maankäytön hallinta 1800 sekä elinvoiman edistäminen ja työllisyyden hoito 1900.

Omana erillisenä vastuualueenaan on näiden lisäksi tarkastustoimi 1200.

Maankäytön hallinta (1800) ei ole valtuuston nähdessä sitova, vaan tavoitteellinen määräraha.

VASTUUHENKILÖ

Kunnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Toimintasuunnitelma 2026–2028

Toimintaympäristön muutos

Kuntaliitto, MDI ja Sitra ovat julkaisseet syyskuun 2025 lopussa katsauksen suomalaisten kuntien ja alueiden tulevaisuudesta. Tutkimusten mukaan kuntalaiset ja päättäjät arvioivat oman kuntansa tilanteen pääosin hyväksi. Yhteisöllisyys ja kiinnittyminen omaan kuntaan ovat vahvoja, mutta näkemykset vaihtelevat muun muassa eri ikäryhmien ja kuntien välillä. Yhteenvetona voidaan kuitenkin todeta, että suomalaiset luottavat lähiyhteisöönsä myös epävarmassa ajassa.

Kunnat näkevät Kuntakyselyn mukaan suurimmat mahdollisuudet elinvoiman ja hyvinvoinnin vahvistamiseen erityisesti väestön veto- ja pitovoiman vahvistamisessa, talouden kantokyvystä huolehtimisesta ja sopeuttamisesta sekä elinkeinopolitiikan kehittämisessä. Suurimmat uhkakuvat puolestaan liittyvät heikenevään väestönkehitykseen, kasvavaan työttömyyteen, kuntatalouden kiristymiseen ja kansainvälisiin jännitteisiin, erityisesti Itä-Suomessa.

Hallitusohjelman mukaisesti kuntien toimintaedellytyksiä vahvistetaan purkamalla normeja kuntien nykyisestä tehtäväkentästä. Kuntien normien keventämisen ja kokeilujen ohjelman tavoitteena on löytää purettavia normeja ja edistää kokeiluja, joilla joustavoitettaisiin kuntien tehtävien hoitamista, vähennettäisiin byrokratiaa ja sujuvoitettaisiin toimintaa kunnan ja asiakkaan näkökulmista.

Suomalaiset näkevät Kuntalaistutkimuksen mukaan hyvän kotikunnan selvästi tärkeimmiksi elementeiksi turvallisuuden ja hyvän asuin ympäristön. Enemmistö painottaa myös hyvän asunnon, perheen ja muiden läheisten sekä luonnonläheisyyden tärkeyttä.

Kuntien toimintaedellytyksiin vaikuttavat voimakkaasti valtakunnalliset ratkaisut, kuten lainsäädäntö ja valtionosuusuudistus, mutta kunnilla on myös oma roolinsa. Avoin päätöksentekokulttuuri, perustellut ratkaisut ja alueellinen yhteistyö voivat kääntää kehityksen suunnan. Hyvä nykytila luo pohjaa, mutta tulevaisuus rakentuu aktiivisilla valinnoilla.

Talous

Enonkosken kunnanvaltuuston 11.11.2025 vahvistamilla veroprosenteilla Enonkosken kunnan tuloveron ennakoidaan vuonna 2026 nousevan noin 6,6 % vuoden 2025 kunnan oman talousarvion ennustetusta tasosta (1 750 000 euroa -> 1 865 000) eli noin 115 000 euroa.



Yhteisöveron ennustetaan nousevan vuoden 2025 talousarvion ennusteesta noin 2,6 % (463 000 euroa -> 475 000 euroa) eli 12 000 euroa enemmän. Kiinteistöveron osalta ennakoidaan verotulokertymän olevan vuonna 2026 noin 621 000 euroa, eli sama verran kuin kunnan oma vuoden 2025 talousarvion ennuste. Kokonaisuutos verotulojen osalta on noin 4,5 % (n. 128 000 euroa) suurempi vuonna 2026 verrattuna vuoden 2025 talousarvion ennusteeseen (2 834 000 euroa (2 961 000 euroa).

Vuonna 2026 Enonkosken kunnan peruspalvelujen valtionosuus ennakkotiedon (syyskuu 2025) mukaan on 1 603 771 euroa, verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 530 640 euroa, muiden opetus- ja kulttuuri-toimen valtionosuudet (v. 2025) -353 510 euroa eli valtionosuudet yhteensä on 1 780 901 euroa. Veromenetysten kompensaaion ennuste 241 515 euroa, jolloin valtionosuudet ja veromenetysten kompensatiot ovat yhteensä 2 022 416 euroa.

Vuoden 2026 talousarviossa vuosikate on 506 063 euroa, joka ei kata suunnitelmanmukaisia poistoja, jotka ovat 629 053 euroa.

KUNNANHALLITUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	96 620	182 300	200 800	200 800	200 800
Maksutuotot	40	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	60 395	4 000	4 000	4 000	4 000
Vuokratuotot	4 702	6 000	6 000	6 000	6 000
Muut toimintatuotot	11 218	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	172 975	192 300	210 800	210 800	210 800
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-361 162	-355 329	-357 624	-357 626	-357 626
Palvelujen ostot	-545 596	-835 290	-839 300	-836 800	-836 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 554	-18 900	-21 250	-21 250	-21 250
Avustukset	-139 331	-179 600	-206 889	-206 889	-206 889
Vuokratulot	-36 714	-39 828	-38 188	-38 188	-38 188
Muut toimintakulut	-66 434	-109 500	-110 000	-110 000	-110 000
Toimintakulut yht.	-1 165 791	-1 538 447	-1 573 251	-1 570 753	-1 570 753
Toimintakate	-992 816	-1 346 147	-1 362 451	-1 359 953	-1 359 953
Poistot ja arvonalentumiset	-38 433	-32 462	0	0	0
Yhteensä	-1 031 249	-1 378 609	-1 362 451	-1 359 953	-1 359 953

6.2. Konsernihallinto

6.2.1. Tarkastuslautakunta

6.2.1.1. Tarkastustoimi

KUSTANNUSPAIKAT

1201 Tarkastustoimi

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava muun muassa valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi lautakunnan on muun muassa huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta sekä valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.



Tehtävä on jaettu selkeästi kahtia: tehtävien hoitamiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyvästä tarkoituksenmukaisuusarvioinnista vastaa tarkastuslautakunta ja varsinaisesta tilintarkastuksesta ammattitilintarkastaja.

Tarkastustoimen tavoitteena on toimintojen tuloksellisuuden sekä kunnan toiminnan laillisuuden ja julkisen luotettavuuden edistäminen. Tarkastuslautakunta kehittää yhteistyössä hallintokuntien kanssa tavoitteiden asettamista ja niiden toteutumisen arviointia

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski
1) Tarkastuslautakunta seuraa ja arvioi valtuuston asettamien strategisten päämäärien toteutumista sekä arvioi valtuuston vuosittain asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Kokouksiin osallistuneiden asiantuntijoiden tai viranhaltijoiden lukumäärä. Tavoitetaso 1: Tarkastuslautakunta kutsuu kokouksiin kuultavaksi vähintään kolme asiantuntija tai viranhaltijaa. Mittari 2: Sidonnaisuusilmoitukset. Tavoitetaso 1: Tarkastuslautakunta vie sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi valtuustolle vähintään kerran vuodessa.

TARKASTUSTOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-4 727	-4 702	-5 196	-5 196	-5 196
Palvelujen ostot	-11 287	-16 200	-16 140	-16 140	-16 140
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38	-60	-60	-60	-60
Toimintakulut yht.	-16 052	-20 962	-21 396	-21 396	-21 396
Toimintakate	-16 052	-20 962	-21 396	-21 396	-21 396
Yhteensä	-16 052	-20 962	-21 396	-21 396	-21 396

6.2.2. Kunnanhallitus

6.2.2.1. Yleishallinto

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 1301 Vaalit, 1310 Kunnanvaltuusto, 1320 Kunnanhallitus, 1330 Maahanmuutto, 1340 Keskustoimisto, 1350 Muu yleishallinto

VASTUUHENKILÖ

Kunnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Kunnanvaltuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto päättää mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, talousarvioista ja taloussuunnitelmasta, tilinpäätöksestä, varallisuuden hoidosta ja sijoitustoiminnan perusteista jne. Valtuustolle kuuluu myös edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, kunnan henkilöstöpolitiikasta, kunnan toiminnan



yhteensovittamisesta, toiminnan omistajaohjauksesta. Kunnanhallitus huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa työnantajana.

Keskustoimisto luo edellytykset kunnan ylimmän luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdon sekä kunnan koko organisaation tulokselliselle työskentelylle, vastaa keskitetyistä hallintopalveluista sekä edistää kunnan toiminta-ajatuksen ja vastuualueiden valitsemien kehittämistavoitteiden toteutumista. Muu yleishallinto käsittää Savonlinnan kaupungin hankintatoimen, Etelä-Savon maakuntaliiton, Suomen Kuntaliiton, KT Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat, eri yhdistysten jäsenyydet, vanhus- ja vammaisneuvoston, tyky-toiminnan, ammattiyhdistys- ja työsuojelutoiminnan, yhteisöjen perustoiminta-avustukset, lapsiperheiden tukemisen ja kunnan osuuden verotuskustannuksiin.

Numera Oy (ent. Sarastia Oy) vastaa kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista. ICT-palvelut ja -tuen tuottaa Frendy Oy ja tietosuojavastaavan palvelut tuottaa Enonkosken kunta itse.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski
1) Kunnan talous on tasapainossa.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Talouden toteuma ja tilinpäätös. Tavoitetaso 1: Kunnan talous on tasapainossa.
2) Kunnan palvelut turvataan hyvällä henkilöstöpolitiikalla.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Terveysperusteiset poissaolot. Tavoitetaso 1: Terveysperusteiset poissaolot ovat alle kunta-alan keskiarvon (16,3 pv/työntekijä v. 2024). Mittari 2: Työhyvinvointikyselyn tulokset. Tavoitetaso 2: Työhyvinvointikyselyn tulokset pysyvät samana tai kohenevat verrattuna vuoteen 2025.
3) Kunnan ja yrittäjien välinen yhteistyö on toimivaa.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Toteutuneiden kunnan ja yrittäjien välisten yhteistapaamisten lukumäärä ja osallistuneiden yrittäjien määrä. Tavoitetaso 1: Enonkosken kunta järjestää vähintään kaksi kertaa vuodessa kunnan ja yrittäjien välisen yhteistyötapaamisen ja tapaamisiin osallistuu vähintään viisi yritystä.
4) Kunnan alueella toimivat yhteisöt ovat aktiivisia ja elinvoimaisia.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1. Toteutuneiden kunnan ja yhteisöjen yhteistyötapaamisten lukumäärä ja tapaamiseen osallistuneiden lukumäärä. Tavoitetaso 1: Kunta järjestää vähintään kaksi yhteistyötapaamista paikallisten yhteisöjen kanssa. osallistuu vähintään 10 henkilöä eri yhteisöistä.
Tunnettu matkailu- ja luontokohde
5) Kunnan ja alueen matkailutoimijoiden välinen yhteistyö on toimivaa.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Matkailua edistävien hankkeiden lukumäärä. Tavoite 1: Enonkoski on mukana vähintään kahdessa paikallisessa, alueellisessa tai seudullisessa matkailua edistävässä hankkeessa.
Oppiminen ja koulutus
6) Kunnan henkilöstön tietosuojaoasaaminen on vahvaa.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Tiedonhallintasuunnitelma on ajan tasalla, eikä tietosuojapoikkeamia ole.



Painopiste ja tavoite

Tavoitetaso 1: Kunnassa on ajan tasalla oleva tiedonhallintasuunnitelma, kunnassa noudatetaan tietosuojajohtajia, eikä tietosuojapoikkeamia ole.

YLEISHALLINTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	14 450	2 300	800	800	800
Maksutuotot	40	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	5 481	4 000	4 000	4 000	4 000
Muut toimintatuotot	284	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	20 256	6 300	4 800	4 800	4 800
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-243 852	-283 979	-294 921	-294 921	-294 921
Palvelujen ostot	-320 314	-367 540	-377 300	-374 800	-374 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 004	-13 300	-14 000	-14 000	-14 000
Avustukset	-22 978	-28 000	-32 000	-32 000	-32 000
Vuokratkulut	-31 681	-35 371	-34 429	-34 429	-34 429
Muut toimintakulut	-53 976	-39 500	-47 000	-47 000	-47 000
Toimintakulut yht.	-679 803	-767 690	-799 650	-797 150	-797 150
Toimintakate	-659 548	-761 390	-794 850	-792 350	-792 350
Poistot ja arvonalentumiset	-38 433	-32 462	0	0	0
Yhteensä	-697 981	-793 852	-794 850	-792 350	-792 350

6.2.2.2. Ympäristöterveydenhuolto**KUSTANNUSPAIKAT**

Tähän kustannuspaikkaan kuuluvat elintarvikevalvonta ja -neuvonta, eläinlääkäripalvelut, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta, terveydensuojelun edistäminen ja valvonta sekä tupakkalain valvonta.

VASTUUHENKILÖ

Kunnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Kunnilla on päävastuu ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön ja valvonnan toimeenpanosta omilla alueillaan. Ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä kunnissa säädetään laissa ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta 410/2009. Kunnan vastuulla olevat ympäristöterveydenhuollon tehtävät ovat elintarvikevalvonta, terveydensuojelu, tupakkavalvonta, eläinlääkintähuolto, yleinen ympäristöterveyshaittojen arviointi ja ympäristöterveyden erityistilanteisiin varautuminen.

Vuodesta 2023 lähtien Enonkoski on mukana yhteistyösopimuksella seudullisessa ympäristöterveydenhuollossa, jossa Savonlinnan kaupunki toimii isäntäkuntana ja muita kuntia ovat Juva, Puumala, Sulkava ja Rantasalmi.

Vuositavoitteet**Painopiste ja tavoite****Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski**

1) Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuotetaan kunnan ja kuntalaisten tarpeita vastaavasti kustannustehokkaasti ja poikkihallinnollinen yhteistyö on sujuvaa kunnan muiden toimialojen mm. teknisen toimen kanssa.

Mittari ja tavoitetaso:

Ympäristöterveydenhuollon asettamat (Enonkosken kunnan osalta)

Mittari 1: Suoritettavuus



Painopiste ja tavoite

-terveysvalvontakäyntien lukumäärät
 -eläinlääkintäkäyntien lukumäärät (hyötyeläimet, pieneläimet)
 Tavoitetaso 1:
 -terveysvalvontakäyntien lukumäärä 30 kpl
 -eläinlääkintäkäynnit, hyötyeläimet 125 kpl ja pieneläimet 225 kpl
 Mittari 2: Ympäristöterveydenhuollon talouden toteuma.
 Tavoitetaso 2: Ympäristöterveydenhuollon talous on tasapainossa.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0
Toimintakulut					
Palvelujen ostot	-91 730	-76 000	-80 000	-80 000	-80 000
Toimintakulut yht.	-91 730	-76 000	-80 000	-80 000	-80 000
Toimintakate	-91 730	-76 000	-80 000	-80 000	-80 000
Yhteensä	-91 730	-76 000	-80 000	-80 000	-80 000

6.2.2.3. Maankäytön hallinta**KUSTANNUSPAIKAT**

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 1800 Maaomaisuuden hallinta ja 1810 Maankäytön suunnittelu

VASTUUHENKILÖ

Kunnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Toiminnan tarkoituksena on pitää kunnan metsät (950,6 ha) kunnossa ja tuottaa toimintatuottoa kunnan tarpeisiin. Kunnanhallitus päättää metsän ja tonttien myynnistä. Tekninen toimi ylläpitää luetteloa vapaina olevista asuin- ja teollisuustonteista. Metsänhoitopalvelut hankitaan ostopalveluina metsänhoitoyhdistykseltä, joka huolehtii laadukkaasta metsänhoidosta kunnan tavoitteiden mukaisesti, ylläpitää metsätaloussuunnitelmaa sekä tekee vuosittain esityksen tehtävistä hakkuista ja hoitotöistä. Metsänhoitoyhdistys hoitaa puukauppojen kilpailutuksen ja toteuttaa hoitotyöt hoitosopimuksessa sovitulla hinnoilla. Tavoitteena on, että vuosittaiset hakkuumäärät vastaavat vuosittaista kasvua. Suunnitelman tavoitteena ovat kestävä puuntuotanto ja tasaiset hakkuutulot.

Vuositavoitteet**Painopiste ja tavoite****Enonkoski näkyy ja kuuluu**

1) Kunnan myytävät ja vuokrattavat tontit ovat kunnan kotisivulla ajan tasalla.

Mittari ja tavoitetaso:

Mittari 1: Tieto kunnan omistamista ja vuokraamista tonteista on ajan tasalla kunnan kotisivuilla.

Tavoitetaso 1: Tonttimarkkinoille tehdään oma osio kotisivulle.



MAANKÄYTÖN HALLINTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	82 169	130 000	150 000	150 000	150 000
Vuokratuotot	4 702	6 000	6 000	6 000	6 000
Muut toimintatuotot	10 934	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	97 806	136 000	156 000	156 000	156 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-13 520	-15 294	-15 902	-15 902	-15 902
Palvelujen ostot	-25 670	-26 700	-27 850	-27 850	-27 850
Muut toimintakulut	-12 099	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	-51 289	-41 994	-43 752	-43 752	-43 752
Toimintakate	46 517	94 006	112 248	112 248	112 248
Yhteensä	46 517	94 006	112 248	112 248	112 248

6.2.2.4. Elinvoiman edistäminen ja työllisyyden hoito**KUSTANNUSPAIKAT**

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 1380 Kehitysprojektit, 1390 Elinkeino, markkinointi ja kehittäminen sekä 1900 Työllisyyden hoito

VASTUUHENKILÖ

Kunnanjohtaja, hallintosihteeri ja elinvoimakoordinaattori

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Elinvoiman edistäminen vastaa kunnan elinkeino- ja yrityspalveluista, elinkeinoelämän kehittämisestä ja tapahtumien koordinoinnista, kulttuuritoimesta sekä edistää alueen saavutettavuutta, yritysten verkostoitumista, toimintaedellytyksiä ja yhteistyötä.

Työllisyyden hoito eli työelämäpalvelujen tehtävänä on edistää työtä hakevien henkilöiden työllistymistä, kuntoutusta ja aktivoimista henkilökohtaisen suunnitelman avulla. Tavoitteena on löytää pysyvä ja positiivinen ratkaisu joko työpaikan, työkokeilun, kuntouttavan työtoiminnan, koulutuksen tai muun säännöllisen toiminnan parissa. Työelämäpalvelut tarjoavat myös valmennusta työelämään henkilölle, joka toimii jo työelämässä ja etsii uutta suuntaa uralleen. Työelämäpalveluissa toimitaan verkostoissa, jossa mukana ovat mm. sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan ammattilaiset, TE-palvelut, Kela ja työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYM).

Vastuualue sisältää myös Savonlinnan työllisyysalueen kustannukset, Savonlinnan kaupungin maaseututoimen ostopalvelut, Itä-Savon Uusyrityskeskukseen palvelut (aloittavan yrityksen neuvontapalvelut), Savon-Luotsi Leader ry:n kuntaosuuden, kulttuuritapahtumat, yhteisöjen kanssa tehdyt sopimukset tapahtumista sekä yhteisöjen tapahtuma-avustukset.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Aktiiviset kuntalaiset
1) Kunnan ja kyläyhteisöjen välinen yhteistyö on toimivaa.
Mittari ja tavoitetaso:
Mittari 1: Toteutuneet kyläillat ja osallistujien lukumäärä.



Painopiste ja tavoite
Tavoitetaso 1: Kunta järjestää vähintään yhden kyläillan/kylä tai muun tapahtuman, jossa teemana ovat esimerkiksi ajankohtaiset asiat, kylien turvallisuus/varautuminen, kylien kuulumiset tms. ja kyläiltoihin osallistuu vähintään 10 kyläläistä/kylä.
Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski
2) Kunnan, Itä-Savon Uusyrityskeskukseen ja yrittäjien välinen yhteistyö on sujuvaa.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Yhteistyötapaamisten lukumäärä ja osallistuneiden yrittäjien lukumäärä. Tavoitetaso 1: Kunta järjestää yhteistyössä Itä-Savon Uusyrityksen kanssa vähintään kaksi yhteistyötapaamista paikallisten yritysten kanssa ja tapaamiseen osallistuu vähintään 5 yritystä.
3) Kunnan ja Savonlinnan seudun työllisyysalueen välinen yhteistyö on sujuvaa.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Työelämäpalveluiden talouden toteuma. Tavoitetaso 1: Työelämäpalveluiden talous on tasapainossa.

ELINVOIMAN EDISTÄMINEN JA TYÖLLISYYDEN HOITO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	0	50 000	50 000	50 000	50 000
Tuet ja avustukset	54 914	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	54 914	50 000	50 000	50 000	50 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-103 790	-56 056	-46 801	-46 803	-46 803
Palvelujen ostot	-107 882	-365 050	-354 150	-354 150	-354 150
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 551	-5 600	-7 250	-7 250	-7 250
Avustukset	-116 353	-151 600	-174 889	-174 889	-174 889
Vuokratkulut	-5 033	-4 457	-3 759	-3 759	-3 759
Muut toimintakulut	-360	-70 000	-63 000	-63 000	-63 000
Toimintakulut yht.	-342 969	-652 763	-649 849	-649 851	-649 851
Toimintakate	-288 055	-602 763	-599 849	-599 851	-599 851
Yhteensä	-288 055	-602 763	-599 849	-599 851	-599 851

6.3. Sivistystoimi

6.3.1. Sivistyslautakunta

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3000, 3100, 3110, 3120, 3130, 3140, 3200, 3210, 3300, 3400, 3420, 3700, 3800

VASTUUHENKILÖ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Sivistyslautakunta päättää varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, iltapäivätoiminnan, koulukuljetusten/joukkoliikenteen ja kirjaston toiminnasta. Yhteistyössä toimijoiden kanssa lautakunta kehittää alaisiaan toimintoja muuttuvan toimintaympäristön (talous, asiakasmäärä jne.) vaatimukset huomioon ottaen. Sivistystoimi luo edellytykset kuntalaisten henkiselle ja muulle kehittymiselle sekä hyvinvoinnille huolehtimalla tasa-arvoisesta ja laadukkaasta varhaiskasvatuksesta, koulutuksesta ja elinikäisistä oppimismahdollisuuksista. Henkilöstö on tärkein voimavara toteutettaessa sivistystoimen palveluja. Henkilöstön määrän tulee vastata laajan tehtäväkentän tarpeita. Henkilöstön työhyvinvointiin ja jaksamiseen tulee panostaa.



Vapaa-aikatoimen tehtävänä on luoda edellytykset ja tarjota mahdollisuudet kuntalaisten monipuoliselle vapaa-ajan vieton ja terveyden ja hallitun elämän. Liikuntalain mukaan kunnan tehtäviin kuuluu luoda liikunnan harrastamiselle yleiset edellytykset kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä. Kunnan tulee järjestää liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Tehtävänä on luoda laadukkailla ja monipuolisilla liikuntapalveluilla edellytyksiä kuntalaisten omaehtoiselle harrastustoiminnalle, jota kautta voidaan edistää kuntalaisten kokonaisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia. Nuorisolain mukaan nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioiden luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja. Lisäksi kunnan tehtävänä on etsivän nuorisotyön järjestäminen

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Aktiiviset kuntalaiset
1) Tavoite 1: Kuntalaiset osallistuvat yhdistysten kautta ja itsekin aloitteellisesti erilaisten tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen sekä kunnan palvelujen ja toiminnan kehittämiseen.
Mittari ja tavoitetaso:
Mittari 1: Liikuntatoimen ohjatut ryhmät, omaehtoinen liikunta (kuntosalikortit, tuetut uimahallikäynnit), aktiivinen ulkoliikuntapaikkojen käyttäminen. Seurataan mahdollisuuksien mukaan kävijämääriä.
Mittari 2: Yhdistyksille ja kotitalouksille jaetut taloudelliset tuet/vuosi. Tavoitteena jakaa vähintään 90 % määrärahasta (yhdistysten tuet ja kesätyösetelit).
Oppiminen ja koulutus
2) Tavoite 1: Sivistystoimen henkilöstön määrä on riittävä lakisääteisten tehtävien ja perustehtävien toteuttamiseksi huomioiden erityisesti uuden lain mukainen oppimisen ja koulunkäynnin tuki.
Mittari ja tavoitetaso:
Mittari 1: Päiväkodin henkilöstömitoituksen toteutuminen kaikissa työvuoroissa. Varautuminen kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen
Mittari 2: Riittävän opetushenkilöstön ja tuntiresurssin määrä perusopetuksessa. Riittävä resurssi ryhmäkohtaisten ja oppilaskohtaisten tukitoimien toteuttamiseksi.

SIVISTYSLAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	611 577	653 428	818 501	818 501	818 501
Maksutuotot	84 654	78 800	50 850	50 850	50 850
Tuet ja avustukset	85 889	80 300	96 800	96 800	96 800
Vuokratuotot	-3	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	35 854	7 000	7 000	7 000	7 000
Toimintatuotot yht.	817 970	819 528	973 151	973 151	973 151
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-2 044 445	-2 207 263	-2 373 180	-2 373 179	-2 373 179
Palvelujen ostot	-918 251	-950 987	-948 466	-948 466	-948 466
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-186 785	-197 391	-197 522	-197 522	-197 522
Avustukset	-69 605	-78 500	-66 000	-66 000	-66 000
Vuokratulot	-593 022	-606 923	-607 884	-607 884	-607 884
Muut toimintakulut	-4 559	-500	0	0	0
Toimintakulut yht.	-3 816 667	-4 041 564	-4 193 052	-4 193 051	-4 193 051
Toimintakate	-2 998 697	-3 222 036	-3 219 901	-3 219 900	-3 219 900
Yhteensä	-2 998 697	-3 222 036	-3 219 901	-3 219 900	-3 219 900



RISKIENHALLINTA

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suuruus 1-3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumisaiakataulu
Sivistystoimen hallinnon ja opetushenkilöstön riittävä määrä. Sijaisuudet ala- ja yläkoulu, sijaiset saatava välittömästi.	Henkilöstön työssäjaksaminen ja uupuminen. Henkilöstön siirtouttaminen. Vähennetään henkilöstön hakeutumista muihin tehtäviin. Pätevien sijaisien saaminen vaikeaa, kuormittaa opettajia ja ohjajia, opetus kärsii.	2	Työnkuvat, työn määrä ja henkilöstön määrä riittävä tarpeeseen nähden. Pyritään sijaisuusringin käyttöön, tunti-pankki käytössä. Hallintosihteerisaatu sivistystoimen hallintoon 40-prosenttisesti	Kesken.	Hallintosihteerin perehdyttäminen sivistystoimen tehtäviin jatkuu
Tietojärjestelmä	Oppilaiden, varhaiskasvatuksessa olevien lasten ja asiakkaiden tietojen häviäminen tai joutuminen väärin käsiin.	1	Tietojärjestelmät ja niiden ohjelmat on annettu ulkopuolisen hoidettavaksi. Vaikutustenarviointi tehdään osin ulkopuolisena asiantuntijatyönä. Chromebookien keskitetty hallinta.	On hoidettu.	Vaikutusten arviointi GDPR:n näkökulmasta 2024–2025 ja sopimus voimassa 3 vuotta. Chromebookien keskitetty hallinta otetaan käyttöön 2025–2026 vaihteessa.
Koulun oma palvelin ja verkko	Vain yksi vastuuhenkilö, sijaisuus järjestely puutteellinen.	1	Koulun oman verkon käyttö vain käyttäjä- ja salasanan avulla. Pidetään verkon infrastruktuuri ajan tasalla.	On hoidettu.	.
Julkista valtaa käyttävät virkamiehet valmistelevat päätettäväksi meneviä asioita.	Taloudelliset seuraukset. Oikeudelliset seuraukset. Imago kysymys.	1	Tehdään oikeudenmukaisia lakiin perustuvia esityksiä ja päätöksiä. Käytetään tarvittaessa hyväksi koettua omaa verkostoa ja ollaan huolellisia ja tarkkoja.	On hoidettu.	
Tarjouspyyntöön perustuvat koululaiskuljetukset kahden liikenneyrittäjän hallussa	Liikenneyrittäjä irtisanoosopimuksen, jolloin kuljetukset joudutaan hoitamaan pikku takseilla tms. järjestelyillä normitaksojen mukaisesti. Kustannusten nousu.	1	Ei voi varautua, kuin sopimusten allekirjoittamisella, jolloin sopimuksen irtisanomisaika on kuusi kuukautta.	On hoidettu.	Kilpailutus loppuvuodesta 2025. Uudet sopimukset 2026 alkuvuodesta.
Kirjaston ja koulunkeittiön sijaisuudet	Kirjasto suljettu tai keittiö toiminnassa erityisjärjestelyin.	1	Kirjaston virkailijat sijaistavat toisiaan ja keittiön henkilöstö on riittävän hyvin resursoitu ja sijaiset kartoitettu.	On hoidettu.	
Päiväkodilla ammattitaitoisen hoito- ja kasvatushenkilöstön riittävä määrä	Lapsen turvallinen hoito vaarantuu, jos hoito- ja kasvatushenkilöstöä liian vähän suhteessa lapsimäärään	2	Noudatetaan varhaiskasvatuslaissa säädettyä suhdelukua. Pitkällä tähtäimellä varaudutaan lain määräämään henkilöstörakenteeseen korkeakoulutettujen määrässä.	On hoidettu, ylitykset poikkeuksellisia.	
Ulkoistettu taloushallinto (kirjanpito, laskutus, palkat)	Asiakkaiden palvelu myöhästyy, vaikeutuu tai jopa estyy.	1	Käydään keskustelua palveluntuottajan kanssa, tarvittaessa reklamoidaan.	Hoidetaan tapauskohtaisesti.	
Pandemia	Lähiopetus keskeytyy, oppilaiden tuen saaminen vaarantuu	1	Etäopetuksen ja etäyhteyksien käytön opettelu sekä oppilaan tukemisen työnjaosta sopiminen	On hoidettu, tarkennetaan tapauskohtaisesti	



Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suuruus 1-3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumisai-kataulu
Toiminnallinen Henkilös-töriski, yksityöskentely	Tapaturman uhka, väkivallan uhka	1	Sovittava käytännöt avun saa-miseksi	Hoidettu	
Toiminnallinen Tiedonkulkuriiski	Tahattomat inhimilliset virheet ja erehdykset	1	Säännöllinen keskustelu/ ohjeistaminen henkilöstön kanssa	Hoidettu	
Vahinko Laitteiston rikkoutuminen	Ei voida tuottaa joitakin palveluista	1	Varalaitteiston hankinta	Vaihtoehdot tiedossa	

6.3.1.1. Sivistystoimen hallinto

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3000, 3010

VASTUUHENKILÖ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Hallinto vastaa toimialan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja lautakunnan työskentelyn sujuvuudesta. Hallinto ohjaa ja valvoo koulutuksen järjestämistä taloudellisesti sekä tarkoituksenmukaisesti lainsäädännön ja valtuuston määrittämissä puitteissa sekä liikuntalain ja nuorisolain ja -politiikan hoitamisesta. Joukkoliikenne hoidetaan mahdollisimman taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti muita toimintoja palvellon. Toiminnan kustannuspaikat ovat sivistystoimen hallinto, joukkoliikenne, perusopetus, erityisopetus, esiopetus, iltapäivätoiminta, keittiö, kansalaisopisto, musiikkiopisto, kirjasto, päiväkot, lasten kotihoidontuki, liikuntatoimi ja nuorisotoimi.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski
1) Tavoite 1: Sivistyslautakunnan ja lakkautetun vapaa-aikalautakunnan tehtävien yhteensovittaminen
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Sivistyslautakunnan kokoukset toteutuvat kaksi kertaa vuodessa päätetyn kokousaikataulun mukaisesti. Käsiteltäviä asioita on kohtuullinen määrä kokousta kohti. Mittari 2: Sivistyslautakunnan jäsenet perehdytetään asioihin hyödyntämällä tarpeen mukaan erilaisia koulutuksia.
2) Tavoite 2: Koululaiskuljetusten kilpailutus ja joukkoliikenteen kilpailutus toteutuvat kunnan edun mukaisesti
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Uudistetaan avoimen joukkoliikenteen aikataulut vastaamaan palvelun tarvetta Mittari 2: Koululaiskuljetusten kilpailutus toteutetaan siten, että kolmivuotinen sopimus astuu voimaan 1.8.2026.



Painopiste ja tavoite
Oppiminen ja koulutus
3) Tavoite 1: Pyritään siihen, että henkilökunta on oikein mitoitettu, kelpoisuusehdot täyttävä ja kouluttautumalla ammattitaitoaan ylläpitävä.
Mittari ja tavoitetaso:
Mittari 1: Toteutetaan kunnan koulutussuunnitelman mukaisesti kaksi koulutuspäivää/työntekijä/ kalenterivuosi

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Tuet ja avustukset	1 425	1 000	1 000	1 000	1 000
Toimintatuotot yht.	1 425	1 000	1 000	1 000	1 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-71 693	-102 327	-126 037	-126 037	-126 037
Palvelujen ostot	-33 779	-37 485	-58 667	-58 667	-58 667
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-955	-900	-950	-950	-950
Vuokratulot	-3 188	-3 497	-4 758	-4 758	-4 758
Muut toimintakulut	-8	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	-109 623	-144 209	-190 412	-190 412	-190 412
Toimintakate	-108 198	-143 209	-189 412	-189 412	-189 412
Yhteensä	-108 198	-143 209	-189 412	-189 412	-189 412

6.3.1.2. Peruskoulutus

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3100, 3110, 3120, 3130, 3140

VASTUUHENKILÖ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Esiopetusta annetaan koulun toimintana ja koulun tiloissa. Yhtenäiskoulussa opiskelee 0–9 vuosiluokat. Koulurakennuksia on kaksi ja lisäksi liikunnan opetuksessa käytetään liikuntataloa. Iltapäivätoiminta toteutetaan omana toimintana esiopetuksen tiloissa koulupäivän jälkeen.

Koulun ja päiväkodin ruoka valmistetaan koululla sijaitsevassa omavalmistusketjössä.

Noin puolet esi- ja perusopetuksen oppilaista on koulukuljetusedun piirissä.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Oppiminen ja koulutus
1) Opetusryhmät ovat pedagogisesti mielekkäällä tavalla toteutettu.
Mittari ja tavoitetaso:
Mittari 1: Pienet tai kohtuullisen kokoiset opetusryhmät esi- ja perusopetuksessa toteutuvat. Ikäluokan ollessa yli 23 oppilasta jaetaan luokka kahtia tai käytetään jakotunteja pedagogisesti mielekkäällä tavalla.
Mittari 2: Oppilaanohjaajan ohjausresurssia on käytettävissä vähintään viisi vuosiviikkotuntia.
2) Oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistamisen jalkauttaminen
Mittari ja tavoitetaso:



Painopiste ja tavoite

Mittari 1 Ryhmäkohtaisiin ja oppilaskohtaisiin tukitoimiin osoitetaan lain edellyttämä resurssi. Erityisopettajan ja samanaikaisopettajan resurssi pidetään vähintään samalla tasolla kuin syksyllä 2025.

Mittari 2: Oppimiseen liittyvä pedagoginen testaaminen lukivaikeuksien ja matemaattisten vaikeuksien seulomiseksi toteutetaan suunnitelmallisesti jokaisella luokka-asteella. Testit ovat laadukkaita ja ajantasaiset.

3) Perusopetuksen oppilaiden digitaidot lisääntyvät ja digitaalisten oppimateriaalien käyttö lisääntyy.**Mittari ja tavoitetaso:**

Mittari 1: Uudistetaan ATK-luokan koneita (5 kpl) ja hankitaan lisää Chromebook-laitteita (10 kpl), pitkän tähtäimen tavoitteena jokaisella yläkoululaisella koulupäivien aikana käytettävä Chromebook.

Mittari 2: Kehitetään erityisesti alakoululaisten digitaitoja soveltuvien opetusohjelmistojen avulla.

Mittari 3: Toteutetaan tiedonhaun koulutus yläkoululaisille yhteistyössä kirjaston kanssa.

4) Oppimisen valmiuksien ja perustaitojen vahvistaminen**Mittari ja tavoitetaso:**

Mittari 1: Enonkosken koulu on mukana lukutaitoa edistävässä hankkeessa yhteistyössä kirjaston kanssa ja hyödyntää hankkeessa tuotettuja käytänteitä.

Mittari 2: Kaikki perusopetuksen päättävät oppilaat sijoittuvat jatko-opintoihin oppivelvollisuuslain edellyttämällä tavalla.

PERUSKOULUTUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	609 586	653 428	818 501	818 501	818 501
Maksutuotot	12 498	8 800	6 000	6 000	6 000
Tuet ja avustukset	32 224	46 800	37 300	37 300	37 300
Muut toimintatuotot	13 664	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	667 972	709 028	861 801	861 801	861 801
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-1 206 815	-1 280 544	-1 371 914	-1 371 914	-1 371 914
Palvelujen ostot	-654 968	-671 617	-683 206	-683 206	-683 206
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-148 531	-150 636	-153 302	-153 302	-153 302
Avustukset	-8	0	0	0	0
Vuokratulot	-367 206	-380 229	-389 754	-389 754	-389 754
Muut toimintakulut	-2 694	-500	0	0	0
Toimintakulut yht.	-2 380 223	-2 483 526	-2 598 176	-2 598 176	-2 598 176
Toimintakate	-1 712 251	-1 774 498	-1 736 375	-1 736 375	-1 736 375
Yhteensä	-1 712 251	-1 774 498	-1 736 375	-1 736 375	-1 736 375

6.3.1.3. Muu koulutus**KUSTANNUSPAIKAT**

Tähän vastualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3200, 3210

VASTUUHENKILÖ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Muu koulutus luo kunnan asukkaille mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen kansalaisopiston ja musiikkiopiston opinto- ja harrastustoimintaan osallistumisen muodossa.

Linnalan opisto antaa kurssitarjonnallaan monenlaisia mahdollisuuksia eritasoiseen opiskeluun ja harrastamiseen. Tämän lisäksi järjestetään erilaisia projekteja ja hankkeita. Linnala tarjoaa koulutusta ja



yleissivistystä, mahdollisuuksia harrastamiseen, kohtaamiseen ja virkistäytymiseen. Toiminnallaan se pyrkii myös ehkäisemään yhteiskunnallista syrjäytymistä.

Musiikkiopisto toiminta hankitaan ostopalveluna Savonlinnan musiikki- ja tanssiopistolta. Oppilaspaikkoja on kymmenen. Yksi oppilaspaikka maksaa n. 930 €. Musiikkiopistoa ylläpitää Savonlinnan musiikkiopiston kanatusyhdistys ry. Musiikkiopistossa opiskellaan neljällä eri tasolla. AO = aikuisosasto, MOT= musiikkiopistotaso, PJO= popjazz-osasto ja PT= perustaso.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Aktiiviset kuntalaiset
1) Linnalan opisto järjestää monipuolista ja riittävää vapaan sivistystyön opetusta Enonkoskella. Opetustarjonnassa huomioidaan vahvasti kuntalaisten toiveet.
Mittari ja tavoitetaso:
Mittari 1: Opetusta järjestetään vuosittain 520–560 tuntia.
Mittari 2: Kuntalaisille markkinoidaan Linnalan järjestämiä etäkursseja lukukausien alkaessa.
2) Taiteen perusopetuksen musiikin opetukseen on varattu 10 oppilaspaikkaa ja opiskelijoiden opiskelua tuetaan oppilaspaikkamaksuilla.
Mittari ja tavoitetaso:
Mittari 1: Taiteen perusopetuksen yleiseen tai laajaan oppimäärään osallistuu vähintään 5 opiskelijaa vuosittain.

MUU KOULUTUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0
Toimintakulut					
Palvelujen ostot	-28 889	-28 900	-31 500	-31 500	-31 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-50	-50	-50	-50
Toimintakulut yht.	-28 889	-28 950	-31 550	-31 550	-31 550
Toimintakate	-28 889	-28 950	-31 550	-31 550	-31 550
Yhteensä	-28 889	-28 950	-31 550	-31 550	-31 550

6.3.1.4. Kirjasto

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3300

VASTUUHENKILÖ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden harrastamiseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Lisäksi edistää aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kunnan kirjasto palvelee sekä asiakaspalveluajoilla ja omatoimiaikoina.



Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Aktiiviset kuntalaiset
1) Kirjaston lainattava materiaali vastaa kuntalaisten toiveita ja kysyntää. Omatoimikirjaston käyttö on aktiivista. Kehitetään liikkuvia kirjastopalveluita mm. varhaiskasvatuksen ja vanhusten suuntaan.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Kirjaston kävijämäärä suhteessa asukaslukuun pyritään pitämään vuoden 2025 tasossa. Mittari 2: Omatoimiaikaisen käytön seuranta. Omatoimiajalla kävijöiden määrä pysyy toimintavuoden 2025 tasolla. Mittari 3: Lukupiirejä järjestetään vähintään kuusi kappaletta vuoden aikana. Mittari 4: Seurataan liikkuvien kirjastopalveluiden lainausmäärää.
Oppiminen ja koulutus
2) Tarjoamme kuntalaisille mahdollisuuden pysyä kiinni digitaidoissa ja hyödyntää kirjastoa oppimisen välineenä. Kehitetään tiedonhaun opastusta perusopetuksen oppilaille.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Kirjastossa on asiakkaiden käytössä kaksi tietokonetta ja tulostinskanneri, myös omatoimiaikana. Tietokoneet uusitaan ajantasaiseksi. Mittari 2: Järjestetään tiedonhaun koulutukset yläkoulun oppilaille. Mittari 3: Enonkosken kirjasto on mukana kahdessa lukutaitoa edistävässä hankkeessa.

KIRJASTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	925	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	4 385	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	5 310	0	0	0	0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-85 314	-88 581	-78 877	-78 877	-78 877
Palvelujen ostot	-11 939	-13 225	-11 090	-11 090	-11 090
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 687	-21 500	-22 320	-22 320	-22 320
Vuokratkulut	-33 092	-39 738	-32 338	-32 338	-32 338
Toimintakulut yht.	-144 033	-163 044	-144 625	-144 625	-144 625
Toimintakate	-138 723	-163 044	-144 625	-144 625	-144 625
Yhteensä	-138 723	-163 044	-144 625	-144 625	-144 625

6.3.1.5. Lasten päivähoito

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3400, 3420

VASTUUHENKILÖ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatuksessa painotetaan lapsuuden itseisarvoista luonnetta, vaalitaan lapsuutta ja ohjataan lasta ihmisenä kasvamisessa. Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa, jossa lapsen leikillä on keskeinen merkitys. Lähtökohtana toiminnassa ovat palveluhenkisyys ja tiivis yhteistyö lapsen huoltajien kanssa. Säännöllinen yhteistyö huoltajien kanssa on oleellista,



jotta perheiden ja henkilöstön yhteinen kasvatustehtävä muodostaa lapsen kannalta mielekkään kokonaisuuden.

Varhaiskasvatusta tuodaan esille myönteisellä tavalla järjestämällä toimintaa eri yhteistyötahojen, esim. järjestöjen, seurakunnan, vanhustyön ja perusopetuksen kanssa.

Vastuualueen tehtävänä on järjestää kunnallisia varhaiskasvatuspalveluja perheiden tarpeiden mukaisesti. Jokaisella perheellä on lain mukaan oikeus valita lapsilleen elämäntilanteeseensa sopiva palvelumuoto. Varhaiskasvatuspalvelu järjestetään Enonkoskella kokonaisuudessaan päiväkotihoidona, yksityisiä toimijoita ei ole. Lisäksi perheellä on mahdollisuus valita lasten kotihoidon tuki ja hoitaa lapset omassa kodissaan.

Kunnallista varhaiskasvatuspalvelua järjestetään tällä hetkellä päiväkotihoidona. Päiväkodissa on kolme ryhmää; Pikku-Uikut, Kuikat ja Koskikarat, joissa tarjotaan varhaiskasvatusta 1–5-vuotiaille sekä esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta esikoululaisille. Päiväkodissa järjestetään tarvittaessa myös vuorohoittoa aamuisin, iltaisin ja viikonloppuisin vanhempien työstä tai opiskelusta johtuvien tarpeiden mukaan. Vuorohoidon tarve on yleisesti ottaen viime vuosina lisääntynyt, mutta tarve vaihtelee jatkuvasti. Joitakin varhaiskasvatuspaikkoja myydään vuosittain muille paikkakunnille.

Varhaiskasvatustoimintaa ohjaa seudullinen varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatustoimintaa suunnitellaan, arvioidaan ja dokumentoidaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Pienryhmätoiminta, jossa toteutuu lapsen yksilöllinen huomioiminen ja kehityksen tukeminen, on keskeinen toimintamuoto. Varhaiskasvatus on kokopäiväpedagogiikkaa, jossa kaikki päivän tilanteet ovat kasvun ja oppimisen kannalta merkityksellisiä ja leikki on keskiössä. Varhaiskasvatussuunnitelman (Vasun) mukaisesti päiväkodissa kiinnitetään huomiota huoltajien ja lasten osallisuuden vahvistamiseen osana varhaiskasvatustoimintaa. Huoltajien osallisuuden vahvistamiseksi tiedonkulkua on parannettu ottamalla käyttöön sähköinen asiointijärjestelmä Daisy. Daisyä hyödynnetään yhteydenpidon lisäksi pedagogisessa dokumentoinnissa sekä lasten ja ryhmien varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisessa sähköisesti. Kasvatushenkilöstön pedagogista osaamista kehitetään edelleen täydennyskoulutuksen avulla ja hyödynnetään erityisesti verkkokoulutuksia.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Oppiminen ja koulutus
1) Riittävä määrä pätevää henkilöstöä ja varhaiskasvatuspaikkoja päiväkodissa, jotta varhaiskasvatusta pystytään jatkossakin tarjoamaan joustavasti perheiden tarpeet huomioiden, mukaan lukien vuorohoidon tarpeet. Riittävä, koulutettu henkilöstö on laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumisen edellytys.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Riittävä määrä pätevää henkilöstöä suhteessa lapsiin. Tavoitteena on, että lainmukainen henkilöstömitoitus toteutuisi päiväkodissa myös ryhmäkohtaisesti, ei ainoastaan koko päiväkotia tarkasteltaessa. Suhdeluvun toteutumista seurataan Daisyn avulla päivittäin. Mittari 2: Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee säännöllisesti lapsiryhmissä ja näin jalkauteaan varhaisen tuen toteutumista entistä tehokkaammin. Mittari 3: Otetaan käyttöön MiniVerso -toimintamalli kiusaamisen vastaisena toimintamallina.
2) Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssi on käytössä. Valssin avulla arvioidaan henkilöstön suunnitelmallista ja tavoitteellista ammatillisen osaamisen kehittämistä varhaiskasvatuksessa ja varhaiskasvatuksen laatua. Varhaiskasvatus perustuu voimassaolevaan varhaiskasvatussuunnitelmaan.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Varhaiskasvatuksen laatua arvioidaan keväisin mm. varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssin tuottaman kyselyn avulla. Laatua arvioidaan vuosittain eri näkökulmista.



Painopiste ja tavoite

Mittari 2: Uudistettu varhaiskasvatussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2026 tai sen mukaan miten OKM tai OPH antaa asiasta määräyksen.

3) Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua täydennyskoulutukseen, joka on suunnitelmallista ja laadukasta.

Mittari ja tavoitetaso:

Mittari 1: Täydennyskoulutukseen kannustetaan ja siihen luodaan mahdollisuuksia. Toteutetaan kunnan koulutussuunnitelman mukaisesti kaksi koulutuspäivää/työntekijä/ kalenterivuosi. Henkilöstö koulutetaan MiniVerso-toimintamallin käyttöön.

LASTEN PÄIVÄHOITO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Maksutuotot	72 156	70 000	44 850	44 850	44 850
Tuet ja avustukset	29 917	15 000	10 000	10 000	10 000
Muut toimintatuotot	600	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	102 673	85 000	54 850	54 850	54 850
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-559 661	-597 907	-634 680	-634 679	-634 679
Palvelujen ostot	-75 678	-77 480	-71 598	-71 598	-71 598
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 348	-13 930	-8 000	-8 000	-8 000
Avustukset	-51 289	-50 000	-40 000	-40 000	-40 000
Vuokratulot	-66 639	-67 085	-75 747	-75 747	-75 747
Muut toimintakulut	-1 636	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	-762 251	-806 402	-830 025	-830 024	-830 024
Toimintakate	-659 577	-721 402	-775 175	-775 174	-775 174
Yhteensä	-659 577	-721 402	-775 175	-775 174	-775 174

6.3.1.6. Liikuntatoimi**VASTUUHENKILÖ**

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Liikuntatoimen tarkoituksena on toimintaedellytysten luominen monipuolista liikuntaharrastustoimintaa varten sekä terveiden elämäntapojen edistäminen. Kohderyhmänä on koko Enonkosken kunnan väestö. Palvelut järjestetään käytettävissä olevien resurssien puitteissa usein maksuttomana. Liikuntapalvelujen muut keskeiset tehtäväalueet ovat urheiluseurojen tukeminen sekä liikuntatalon ja muiden liikuntapaikkojen asianmukainen ylläpito.

Vuositavoitteet**Painopiste ja tavoite****Aktiiviset kuntalaiset**

1) Liikuntatoimi järjestää tai mahdollistaa yhteistyökumppanina monipuolisesti erilaisia liikuntaryhmiä ja muuta ohjattua toimintaa lapsille ja nuorille, työikäisille ja senioreille.

Mittari ja tavoitetaso:

Mittari 1: Lapsille ja nuorille vähintään kolme liikuntaryhmää, työikäisille vähintään kuusi liikuntaryhmää ja senioreille vähintään kahdeksan liikuntaryhmää.

Mittari 2: Lapsille ja nuorille, työikäisille ja senioreille järjestetään erilaisia lajikokeiluja vähintään kerran vuodessa kullekin ikäryhmälle omana toimintana tai osana hanketta.



Painopiste ja tavoite

Mittari 3: Liikuntapaikkojen kunnosta pidetään hyvää huolta ja kuntalaisilta saatu palaute on pääosin positiivista. Kirjataan saatua palautetta ylös ja tehdään korjaavia toimenpiteitä.

LIIKUNTATOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Tuet ja avustukset	9 569	9 000	0	0	0
Muut toimintatuotot	18 655	7 000	7 000	7 000	7 000
Toimintatuotot yht.	28 225	16 000	7 000	7 000	7 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-60 491	-63 821	-89 087	-89 087	-89 087
Palvelujen ostot	-95 307	-106 190	-86 335	-86 335	-86 335
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 326	-6 620	-9 150	-9 150	-9 150
Avustukset	-3 458	-3 300	-4 500	-4 500	-4 500
Vuokratulot	-113 976	-106 704	-102 611	-102 611	-102 611
Muut toimintakulut	-163	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	-284 722	-286 635	-291 683	-291 683	-291 683
Toimintakate	-256 498	-270 635	-284 683	-284 683	-284 683
Yhteensä	-256 498	-270 635	-284 683	-284 683	-284 683

6.3.1.7. Nuorisotoimi**VASTUUHENKILÖ**

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Kunnan nuorisotoimen ensisijaisia tavoitteita ovat edellytysten luominen kunnassa toteutettavalle nuorisotoiminnalle ja nuorisotoiminnan tukeminen. Nuorisotoimen kohderyhmänä ovat alle 29-vuotiaat.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Aktiiviset kuntalaiset
1) Nuoret osallistuvat nuorisotoimen järjestämiin tapahtumiin ja nuorisoihtoihin.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Vuosittain järjestetään vähintään neljä nuorten toiveiden mukaista tapahtumaa tai retkeä, joista yksi on nuorisovaltuuston järjestämä. Mittari 2: Nuorisotilan kävijämäärä on keskimäärin 15 nuorta/ilta.
2) Nuorisovaltuuston toiminta on aktiivista.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Nuorisovaltuusto kokoontuu vähintään 6 kertaa vuoden aikana suunnitellen ja ideoiden nuorille kohdennettua toimintaa ja tapahtumia. Mittari 2: Nuorisovaltuuston tehtävät on jaettu toimintasäännön mukaisesti ja nuorisovaltuusto on nimennyt edustajansa kunnan toimielimiin.
3) Etsivä nuorisotyö antaa mahdollisuuden turvalliseen aikuiskontaktiin ja ohjaa asiakkaana olevia nuoria oikeiden palvelujen ääreen.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Tiedotetaan etsivästä nuorisotyöstä kohdennetusti kaksi kertaa vuodessa esimerkiksi sosiaalisen median ja oppituntien kautta. Mittari 2: Etsivä nuorisotyöntekijä jalkautuu vähintään neljään nuorisotapahtumaan vuodessa.



Painopiste ja tavoite

Mittari 3: Etsivä nuorisotyö järjestää yhdessä koulunuorisotyön kanssa kerran viikossa yläkoululaisille aamupalan.

NUORISOTOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 066	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	8 369	8 500	48 500	48 500	48 500
Vuokratuotot	-3	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	2 934	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	12 365	8 500	48 500	48 500	48 500
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-41 047	-44 509	-72 585	-72 585	-72 585
Palvelujen ostot	-11 313	-8 160	-6 070	-6 070	-6 070
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 406	-2 700	-3 750	-3 750	-3 750
Avustukset	-13 211	-23 000	-21 500	-21 500	-21 500
Vuokratulot	-7 972	-8 924	-2 676	-2 676	-2 676
Muut toimintakulut	-53	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	-78 003	-87 293	-106 581	-106 581	-106 581
Toimintakate	-65 637	-78 793	-58 081	-58 081	-58 081
Yhteensä	-65 637	-78 793	-58 081	-58 081	-58 081

6.4. Tekninen toimi**6.4.1. Tekninen lautakunta****6.4.1.1. Tekninen toimi****KUSTANNUSPAIKAT**

Vastuualueen kustannuspaikat ovat 4800 Teknisen toimen hallinto, 4801 Ympäristöhallinto ja 4802 Rakennusvalvonta.

VASTUUHENKILÖ

Kunnaninsinööri

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Teknisen sektorin eri tulosyksiköiden toiminnan yhteensovittaminen hoitamalla hallintoa keskitetysti. Rakennusvalvonnan palvelujen tuottaminen MRL:n ja MRA:n sekä RakMk:n mukaisesti, sekä ympäristönsuojeluun, valvontaan ja ohjeistukseen liittyvät tehtävät.

Vuositavoitteet**Painopiste ja tavoite****Enonkoski näkyy ja kuuluu****1) Tyytyväiset asiakkaat.****Mittari ja tavoitetaso:**

Tavoitteena, että kuntalaiskyselyn tuloksissa ei ole aiheellisia moitteita.

Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski**2) Tekninen toimi pysyy talousarvioissaan****Mittari ja tavoitetaso:**

Painopiste ja tavoite
Talouden toteuma.
Oppiminen ja koulutus
3) Teknisen toimen henkilöstö on ammattitaitoista, osaavaa ja voi hyvin työssään
Mittari ja tavoitetaso: Henkilöstö osallistuu ammatilliseen täydennyskoulutukseen vähintään 1 pv/työntekijä/vuosi, työhyvinvointikyselyn tulokset pysyvät samana tai paranevat.

TEKNINEN TOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	11	50	0	0	0
Maksutuotot	10 466	3 000	4 600	4 600	4 600
Tuet ja avustukset	590	600	0	0	0
Muut toimintatuotot	3 060	1 500	0	0	0
Toimintatuotot yht.	14 127	5 150	4 600	4 600	4 600
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-111 806	-131 316	-130 121	-130 121	-130 121
Palvelujen ostot	-58 883	-94 150	-103 850	-103 850	-103 850
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 178	-3 550	-3 150	-3 150	-3 150
Vuokratulot	-5 235	-6 011	-5 776	-5 776	-5 776
Muut toimintakulut	0	-200	-200	-200	-200
Toimintakulut yht.	-178 101	-235 227	-243 097	-243 097	-243 097
Toimintakate	-163 974	-230 077	-238 497	-238 497	-238 497
Yhteensä	-163 974	-230 077	-238 497	-238 497	-238 497

6.4.1.2. Yleiset alueet

KUSTANNUSPAIKAT

Vastuualueen kustannuspaikat ovat 4100 Liikenneväylät, 4102 Jätehuolto, 4104 Muut yleiset alueet, 4106 Norppa-vesiretkeilyreitti ja 4114 Ulkoilu- ja liikuntapaikat, jonka loppumaksajana on liikuntatoimi.

VASTUUHENKILÖ

Kunnaninsinööri

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Kuntakeskuksen liikennealueiden ja liikuntapaikkojen ylläpitäminen, hoito ja kehittäminen. Turvallisuusnäkökohtien huomioiminen ja positiivisen kuntakuva luominen ympäristön hoidolla. Jätehuollon ja kierrätyspisteiden kehittäminen ajan tarpeiden mukaisesti. Yksityistieavustuksen myöntämisellä pyritään helpottamaan tasapuolisesti haja-asutusalueella asuvien kuntalaisten tienpidon taloudellista raskautta.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Enonkoski näkyy ja kuuluu
1) Yleisten alueiden viihtyvyys
Mittari ja tavoitetaso: Myönteisiä asiakaspalautteita 3 kpl/vuosi ja reklamaatioita alle 5 kpl/vuosi.



Painopiste ja tavoite
Aktiiviset kuntalaiset
2) Asiakaspalaute
Kunnan yleiset alueet pidetään siinä kunnossa, että kuntalaiset ja täällä vierailevat tuntevat olonsa viihtyisäksi ja turvalliseksi.
Mittari ja tavoitetaso: Myönteisiä asiakaspalautteita 3 kpl/vuosi ja reklamaatioita alle 5 kpl/vuosi.
Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski
3) Yleisten alueiden viihtyvyys paranee tai pysyy ennallaan
Mittari ja tavoitetaso: Myönteisiä asiakaspalautteita 3 kpl/vuosi ja reklamaatioita alle 5 kpl/vuosi.
Tunnettu matkailu- ja luontokohde
4) Reittien ja ulkoliikuntapaikkojen kunto paranee tai pysyy ennallaan.
Mittari ja tavoitetaso: Myönteisiä asiakaspalautteita 3 kpl/vuosi ja reklamaatioita alle 5 kpl/vuosi.
Oppiminen ja koulutus
5) Henkilöstön koulutukset
Mittari ja tavoitetaso: Vähintään 1 pv/v koulutuksia henkilöstölle

YLEISET ALUEET (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	62 758	84 885	67 990	67 990	67 990
Tuet ja avustukset	106	0	0	0	0
Vuokratuotot	4 443	4 200	6 000	6 000	6 000
Muut toimintatuotot	140	30	100	100	100
Toimintatuotot yht.	67 447	89 115	74 090	74 090	74 090
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-18 511	-22 550	-23 476	-23 476	-23 476
Palvelujen ostot	-184 694	-202 324	-157 040	-157 040	-157 040
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-31 906	-42 150	-42 550	-42 550	-42 550
Avustukset	-48 982	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Vuokrakulut	-932	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Muut toimintakulut	-577	-850	-800	-800	-800
Toimintakulut yht.	-285 602	-319 574	-275 566	-275 566	-275 566
Toimintakate	-218 155	-230 459	-201 476	-201 476	-201 476
Poistot ja arvonalentumiset	-161 931	-186 099	-163 861	-163 861	-163 861
Yhteensä	-380 086	-416 558	-365 337	-365 337	-365 337

6.4.1.3. Kiinteistöt

KUSTANNUSPAIKAT

Vastuualueen kustannuspaikat ovat 4220 Toimitila, 4240 Sosiaalitoimen rakennukset, 4280 Asuinrakennukset, 4320 Vuokratut tuotantotilat ja 4340 Tuottamattomat ja vajaakäyttöiset tilat

VASTUUHENKILÖ

Kunnaninsinööri

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Ylläpitää olemassa olevaa rakennuskantaa sillä tasolla, että käyttäjillä on edellytykset kiinteistössä tarkoitettuun toimintaan ja poistaa korjausvelkaa. Pitää kiinteistöjen käyttöaste mahdollisimman korkealla tasolla.



Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Enonkoski näkyy ja kuuluu
1) Markkinoida tyhjiään olevia toimitiloja
Mittari ja tavoitetaso: Kaikista vuokraamattomista toimitiloista vuokra ilmoitukset
Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski
2) Talouden raportointi. Kunnan kiinteistöt pidetään siinä kunnossa, että kuntalaiset ja täällä vierailevat tuntevat olonsa viihtyisäksi ja turvalliseksi.
Mittari ja tavoitetaso: Myönteisiä asiakaspalautteita 3 kpl/vuosi ja reklamaatioita alle 5 kpl/vuosi.

TOIMITILAT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	285 785	323 156	335 258	335 258	335 258
Maksutuotot	9 180	9 400	10 000	10 000	10 000
Tuet ja avustukset	2 877	0	0	0	0
Vuokratuotot	1 154 715	1 159 846	1 046 733	1 046 733	1 046 733
Muut toimintatuotot	0	0	50	50	50
Toimintatuotot yht.	1 452 556	1 492 402	1 392 041	1 392 041	1 392 041
Valmistus omaan käyttöön	26 985	15 000	15 000	15 000	15 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-430 353	-460 758	-454 945	-454 945	-454 945
Palvelujen ostot	-283 513	-303 486	-320 918	-320 918	-320 918
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-372 047	-425 571	-406 250	-406 250	-406 250
Vuokratulot	-22 999	-19 207	-23 280	-23 280	-23 280
Muut toimintakulut	-4 341	-950	-950	-950	-950
Toimintakulut yht.	-1 113 253	-1 209 972	-1 206 343	-1 206 343	-1 206 343
Toimintakate	366 288	297 430	200 698	200 698	200 698
Poistot ja arvonalentumiset	-373 793	-396 614	-392 152	-392 152	-392 152
Yhteensä	-7 505	-99 184	-191 454	-191 454	-191 454

6.4.1.4. Kaukolämpölaitos**KUSTANNUSPAIKAT**

Vastuualueen kustannuspaikkoja ovat 4400 Kaukolämpölaitos ja 4410 Kaukolämpölinjat

VASTUUHENKILÖ

Kunnaninsinööri

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Lämmön häiriötön jakelu asiakkaille biopolttoaineella alihankintaa hyväksi käyttäen.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski
1) Kunnan ja kaukolämpöä tuottavan yrityksen Pro Pelletin yhteistyötapaamiset toteutuvat vähintään kerran vuodessa eikä lämmöntuotannossa esiinny häiriöitä.
Mittari ja tavoitetaso: Yhteistyötapaamiset vähintään 1 krt/v



KAUKOLÄMPÖLAITOS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	318 661	341 620	336 300	336 300	336 300
Vuokratuotot	100	100	100	100	100
Toimintatuotot yht.	318 761	341 720	336 400	336 400	336 400
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-16	-123	-43	-43	-43
Palvelujen ostot	-3 352	-5 780	-5 860	-5 860	-5 860
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-304 937	-296 100	-324 800	-324 800	-324 800
Muut toimintakulut	303	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	-308 002	-302 003	-330 703	-330 703	-330 703
Toimintakate	10 759	39 717	5 697	5 697	5 697
Poistot ja arvonalentumiset	-10 706	-9 993	-10 633	-10 633	-10 633
Yhteensä	53	29 724	-4 936	-4 936	-4 936

6.4.1.5. Vesi- ja viemärilaitos**KUSTANNUSPAIKAT**

Vastuualueen kustannuspaikkoja ovat 5500 Pohjavedenottamot, 5520 Vesisäiliöt, 5525 Vesilinjat, 5535 Viemärlinjat, 5540 Jätevedenpumppaamot ja 5550 Jätevedenpuhdistamo

VASTUUHENKILÖ

Kunnaninsinööri

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Vesi- ja viemärlaitoksen vastuulla on talousveden luotettava jakelu asiakkaille ja jätevesien puhdistaminen mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti. Laitosten ohjauksessa käytetään ajanmukaista tekniikkaa.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Enonkoski näkyy ja kuuluu
1) Vesilaitoksen tavoite on, ettei se joudu tiedottamaan vedenjakelun häiriöistä, koska niitä ei ole.
Mittari ja tavoitetaso: Maksimissaan 2 häiriötiedotetta / vuosi.
Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski
2) Kohteiden automatisointi ja digitaaliset mahdollisuudet
Mittari ja tavoitetaso: Kunnan ja vesi- ja viemärlaitoksen häiriötön toiminta. Vuoden aikana valmistellaan automatisoinnin ja digitaalisten ratkaisujen uusintaa.
Oppiminen ja koulutus
3) Henkilöstön koulutukset
Mittari ja tavoitetaso: väh 1 pv/v koulutuksia laitospäiville



VESI- JA VIEMÄRILAITOS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	164 412	159 500	180 000	180 000	180 000
Toimintatuotot yht.	164 412	159 500	180 000	180 000	180 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-20 506	-23 213	-24 327	-24 327	-24 327
Palvelujen ostot	-85 349	-85 180	-95 850	-95 850	-95 850
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-47 851	-54 490	-50 850	-50 850	-50 850
Vuokratkulut	-80	-500	-500	-500	-500
Muut toimintakulut	-706	-500	0	0	0
Toimintakulut yht.	-154 491	-163 883	-171 527	-171 527	-171 527
Toimintakate	9 920	-4 383	8 473	8 473	8 473
Poistot ja arvonalentumiset	-64 959	-61 948	-62 407	-62 407	-62 407
Yhteensä	-55 039	-66 331	-53 934	-53 934	-53 934

RISKIENHALLINTA

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suuruus 1-3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumisai-kataulu
Veden pilaantuminen	Uusi vedenottamo	2	Varaveden toimituksen järjes-telyt / varavedenottamo	Ok	
Lämmön toimitus keskeytyy	Pakkasvauriot. Palvelutalo	2	Varavaimakoneet	Ok	
Henkilöstöriski	Toiminnan jatkuvuus	2	Kirjalliset ohjeet	kesken	2030
Sähkönjakelu häiriöt	Pakkasvauriot. Palvelutalo	1	Varavaimakoneet	Ok	
Rakennusten sisäilmaongel-mat	Tilat käyttökieltoon, isot kus-tannukset	1	Reagoidaan tarvittaessa	Ok	
Ympäristövahingot	Luontoarvot kärsivät. Talou-delliset vahingot	2	Budjetointi, pieni summa ei kata isoa vahinkoa	Ok	
ICT ongelmat	Tietojen häviäminen	2	Varmuuskopiot	Ok	
Kunnallistekniikan äkillinen rikkoutuminen	Ympäristövahingot, vesihuol-lon keskeytyminen	2	Päivystysjärjestelmä	Ok	
Lainsäädännön muutokset, esim. energiatehokkuusvaati-mukset, Vesilaitoksen vaati-mukset jne.	Viivästyksset ja kustannusten nousu	1	Varautuminen kustannusten nousuun. Energiatehokkuuden paranta-minen vähän kerrallaan	Ok / ei	
Työtapaturmat	Henkilövahingot	2	Työturvallisuuteen, koulutuk-seen ja varusteisiin panosta-minen	Ok	
Pienet henkilöstö resurssit hallinnossa	Taloudelliset seuraamukset, kunnan luottamuksen mene-tys.	2	Palvelujen osto myös ulko-puolelta	Ok / ei	2030



7. TULOSLASKELMAOSA

KUNNAN TULOSLASKELMA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 539 823	1 744 939	1 938 849	1 938 849	1 938 849
Maksutuotot	104 340	91 200	65 450	65 450	65 450
Tuet ja avustukset	149 857	84 900	100 800	100 800	100 800
Vuokratuotot	1 163 957	1 170 146	1 058 833	1 058 833	1 058 833
Muut toimintatuotot	50 271	8 530	7 150	7 150	7 150
Toimintatuotot yht.	3 008 249	3 099 715	3 171 082	3 171 082	3 171 082
Valmistus omaan käyttöön	26 985	15 000	15 000	15 000	15 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-2 991 526	-3 205 254	-3 368 912	-3 368 913	-3 368 913
Palvelujen ostot	-2 090 924	-2 493 397	-2 487 424	-2 484 924	-2 484 924
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-962 295	-1 038 212	-1 046 432	-1 046 432	-1 046 432
Avustukset	-257 918	-308 100	-322 889	-322 889	-322 889
Vuokratulot	-658 983	-674 169	-677 328	-677 328	-677 328
Muut toimintakulut	-76 314	-157 500	-111 950	-111 950	-111 950
Toimintakulut yht.	-7 037 960	-7 876 632	-8 014 935	-8 012 436	-8 012 436
Toimintakate	-4 002 726	-4 761 917	-4 828 853	-4 826 354	-4 826 354
Verotulot	2 950 371	2 834 000	2 961 000	3 027 000	3 105 000
Valtionosuudet	1 907 452	2 036 944	2 022 416	2 022 416	2 022 416
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	126 246	105 000	120 000	120 000	120 000
Muut rahoitustuotot	225 532	151 100	231 500	231 500	231 500
Muut rahoituskulut	-68 442	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	283 336	256 100	351 500	351 500	351 500
Vuosikate	1 138 432	365 127	506 063	574 562	652 562
Poistot ja arvonalentumiset	-649 823	-687 116	-629 053	-629 053	-629 053
Satunnaiset erät					
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	488 609	-321 989	-122 990	-54 491	23 509
Rahastojen muutos	-1 010	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	487 599	-321 989	-122 990	-54 491	23 509

KUNNAN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TA 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot/toimintakulut	39 %	39 %	40 %	40 %	40 %
Vuosikate/poistot	44 %	53 %	80 %	91 %	104 %
Vuosikate, euroa/asukas	212	283	402	460	526
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	9 254	8 932	8 809	8 755	8 779
Kertynyt yli-/alijäämä/asukas	7 069	6 924	6 991	7 003	7 079
Asukasluku vuoden lopussa	1 309	1 290	1 260	1 250	1 240



8. INVESTOINTIOSA

YHTEENVETO INVESTOINNEISTA

(Luvut 1 000 euroa)	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Korvausinvestoinnit			
Investointitulot	0	0	0
Investointimenot	470	455	325
Nettoinvestoinnit	-470	-455	-325
Uusinvestoinnit			
Investointitulot	0	0	0
Investointimenot	208	64	28
Nettoinvestoinnit	-208	-64	-28
Investointihankkeet yhteensä			
Investointitulot yhteensä	0	0	0
Investointimenot yhteensä	-678	-519	-353
Nettoinvestoinnit	-678	-519	-353

INVESTOINTIHANKKEET, KORVAUSINVESTOINNIT

(Luvut 1 000 euroa)	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Rakennukset			
9130 Koskenhelmen huon.kunnostus	-10	-10	-10
9135 Terv.aseman muutost.ja perusko	-80	0	0
9232 Th 1 korjaustoimenpiteet	-9	0	0
9315 Liikuntatalon peruskorjaus	-10	-10	-50
9406 Koskenhelmen yl.tilojen korj.	-10	-10	-10
9413 Vanhustentalot, kattotyöt	-36	0	0
9420 Päiväkodin kalust.uusiminen	0	-15	0
9475 Alakou kat maal/kattoturvaluot	0	0	-30
9480 Esik.huoneiden peruskorj.	-10	0	0
9483 Vellamon katon pesu ja maalaus	-15	0	0
9494 Kk, julkisivuremontti	-50	0	0
Rakennukset yht.	-230	-45	-100
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
9131 Koskenhelmi, ilmastointi, K Pv	-10	-10	0
9271 Verkoston lämpövuotojen korjau	-8	-8	-8
9419 Ek koulu/Pelikaukalon ruohomat	0	0	-10
9421 Pirtin.tieal.korj. ja asfalto	-60	0	0
9422 Kaavatiet ja maankäyttö, K, Pa	-30	-30	-30
9423 Tervarannantien peruskorjaus	0	-92	0
9426 Laidunal.kaavateiden peruskorj	0	0	-21
9428 Mäntysolantien asfaltointi	0	0	-20
9454 Vesi ja viemäriil.korj. Tervara	0	-178	0
9455 Vesi ja vemäriil.korj. Nahkurin	0	0	-42
9465 Ulkoliikuntapaikkojen parannuk	-14	0	0
9468 Hyyp.n. lait.ja ven.laskul.kor	-25	0	0
9481 Vanh.tal.salaoj. ja piharemont	0	-33	-35
9484 Tienvarsiopasteet	-10	0	0
9600 Vesihuolto/pumppujen uusiminen	-16	0	0
9606 Vesilinjojen peruskorjaus	-28	-28	-28
9607 Viemäriinjojen peruskorjaus	-31	-31	-31
Kiinteät rakenteet ja laitteet yht.	-232	-410	-225
Koneet ja kalusto			
9132 Koskenhelmi, koneet ja laitt,K	-8	0	0
Koneet ja kalusto yht.	-8	0	0



(Luvut 1 000 euroa)	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Investointihankkeet yhteensä			
Investointitulot yhteensä	0	0	0
Investointimenot yhteensä	470	455	325
Nettoinvestoinnit	-470	-455	-325

INVESTOINTIHANKKEET, UUSINVESTOINNIT

(Luvut 1 000 euroa)	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
9550 Kiinteä omaisuus/maa-alueet	-20	-20	-20
9317 Maastopyöräreitien rakentaminen	-8	0	0
9442 Sahalamm.vesijohtolinj.rak	-50	0	0
9604 Alust.Jätelietteen vastaanotto	-37	0	0
9609 Pohjav.mittausputk.uusiminen	-20	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet yht.	-135	-20	-20
Koneet ja kalusto			
9306 Telamönkijä	0	-12	0
9443 Ruohonleikkuri, U, Pv	0	-9	0
9444 Kiinteistöhuollon kalustohank.	-50	0	0
9463 Koulun keittiön laitteiden uus	-8	-8	-8
9561 Palvelin (ICT)	-15	-15	0
Koneet ja kalusto yht.	-73	-44	-8
Investointihankkeet yhteensä			
Investointitulot yhteensä	0	0	0
Investointimenot yhteensä	208	64	28
Nettoinvestoinnit	-208	-64	-28



9. RAHOITUSOSA

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 138 432	365 127	506 063	574 562	652 562
Tulorahoituksen korjauserät	-6 502	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 131 930	365 127	506 063	574 562	652 562
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-442 393	-764 000	-678 000	-519 000	-353 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	10 000	0	0	0
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	48 833	0	0	0	0
Investointien rahavirta yhteensä	-393 560	-754 000	-678 000	-519 000	-353 000
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	738 370	-388 873	-171 937	55 562	299 562
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-92 361	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	74 154	0	0	0	0
Antolainauksen muutokset yhteensä	-18 207	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Lainakannan muutokset yhteensä	0	0	0	0	0
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	-76 302	0	0	0	0
Saamisten muutos	-97 444	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	194 983	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	21 237	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	3 030	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen (rahavarojen muutos)	741 400	-388 873	-171 937	55 562	299 562
Rahavarat 31.12.	6 761 159				
Rahavarat 1.1.	6 019 758				

KUNNAN RAHOITUSLASKELMAN TAVOITTEET JA TUNNUSLUKUJEN TAVOITEARVOT

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta 1000 €	4 147	3 409	3 237	3 292	3 591
Investointien tulorahoitus, %	257 %	48 %	75 %	111 %	185 %
Lainanhoitokate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassan riittävyys, pv	397				
Asukasluku	1 288	1 290	1 260	1 250	1 240



10. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETO

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISESTA

(1 000 euroa)		Menoarviot	Tuloarviot
Käyttötalousosa			
1001 Rahoitus	N	0	0
1200 Tarkastustoimi	N	21	0
1300 Yleishallinto	N	800	5
1700 Ympäristöterveydenhuolto	N	80	0
1800 Maankäytön hallinta	N	44	156
1900 Elinvoiman edistäminen ja työllisyyden hoito	N	650	50
3000 Sivistystoimen hallinto	N	190	1
3100 Peruskoulutus	N	2 598	862
3200 Muu koulutus	N	32	0
3300 Kirjasto	N	145	0
3400 Lasten päivähoito	N	830	55
3700 Liikuntatoimi	N	292	7
3800 Nuorisotoimi	N	107	49
4000 Tekninen toimi	N	243	5
4100 Yleiset alueet	N	276	74
4200 Toimitilat	N	1 206	1 407
4400 Kaukolämpölaitos	N	331	336
5000 Vesi- ja viemärlaitos	N	172	180
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		2 961
Valtionosuudet	B		2 022
Korkotuotot	B		120
Muut rahoitustuotot	B		232
Korkomenot	B	0	
Muut rahoitusmenot	B	0	
Satunnaiset erät	B	0	0
Investointiosa			
Kunnanhallitus	N	45	
Tekninen lautakunta	N	633	
Rahoitusosa			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	B	0	
Antolainasaamisten vähennys	B		0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lisäykset	B		0
Pitkäaikaisten vähennykset	B	0	
Lyhytaikaisten muutokset	N		
Oman pääoman muutokset	N		
Vaikutus maksuvalmiuteen			172
Yhteensä		8 693	8 693



Tämä talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027–2028 on hyväksytty Enonkosken kunnanvaltuuston kokouksessa 16.12.2025 § 70.

Lauri Niiranen
valtuuston puheenjohtaja

Minna Laurio
kunnanjohtaja

